

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta pedagogická

Diplomová práce

**SPLYNUTÍ ZÁKLADNÍ ŠKOLY
A ZÁKLADNÍ ŠKOLY PRAKTICKÉ V TEPLÉ**

Martina Vlčková

Plzeň 2015

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta pedagogická

Katedra pedagogiky

Diplomová práce

**SPLYNUTÍ ZÁKLADNÍ ŠKOLY A ZÁKLADNÍ ŠKOLY
PRAKTICKÉ V TEPLÉ**

Martina Vlčková

Učitelství pro 1. stupeň ZŠ

(2010 – 2015)

Vedoucí diplomové práce: PhDr. Josef Slowík, Ph.D.

Plzeň, květen 2015

Prohlášení:

Prohlašuji, že diplomovou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni, 25. března 2015

.....

Martina Vlčková

Poděkování:

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucímu diplomové práce, PhDr. Josefu Slowíkovi, Ph.D. za odborné vedení, cenné rady a připomínky, které mi poskytl v průběhu zpracování mé diplomové práce.

Plzeň, 25. března 2015

.....

Obsah

1 ÚVOD	3
2 VYMEZENÍ POJMŮ	4
3 ZÁKLADNÍ ŠKOLA V SYSTÉMU ČESKÉHO ŠKOLSTVÍ.....	6
3.1 Základní školství.....	6
3.2 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	8
3.2.1 Podpůrná a vyrovnávací opatření při vzdělávání žáků se SVP	9
3.2.2 Individuální vzdělávací plán.....	10
3.2.3 Asistent pedagoga	11
3.3 Školská poradenská zařízení.....	12
3.3.1 Pedagogicko-psychologické poradny	12
3.3.2 Speciálně pedagogická centra	13
3.4 Speciální školství.....	14
3.4.1 Z historie vzdělávání žáků s mentálním postižením u nás.....	14
3.4.2 Základní škola praktická	15
3.4.3 Základní škola speciální	16
4 INKLUZIVNÍ VZDĚLÁVÁNÍ.....	18
5 ZÁKLADNÍ ŠKOLY V TEPLÉ	21
5. 1 Město Teplá.....	21
5.2 Historie školství v Teplé.....	21
5.2.1 Základní škola Teplá	22
5.2.2 Základní škola praktická Teplá.....	25
5.3. Současné školství v Teplé	28
6 SPLYNUTÍ ŠKOL	29
6.1 Důvody splynutí.....	29
6.2 Průběh splynutí	29
6.3 Administrativní průběh splynutí.....	30
7 ZÁKLADNÍ ŠKOLA V TEPLÉ V SOUČASNOSTI	32
8 VÝZKUMNÁ ČÁST	35
8.1 Použité výzkumné metody	35
8.2 Rozhovor.....	36
8.2.1 Vyhodnocení rozhovoru	36

8.3 Dotazníkové šetření.....	39
8.3.1 Vyhodnocení dotazníků pro žáky	39
8.3.2 Vyhodnocení dotazníků pro rodiče	45
8.3.3 Vyhodnocení dotazníků pro zaměstnance	48
9 SHRNUTÍ VÝZKUMU	55
10 ZÁVĚR	57
11 RESUME	59
12 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	60
13 SEZNAM DALŠÍCH ZDROJŮ	62
14 SEZNAM ODKAZŮ	63
15 PŘÍLOHY	65

1 ÚVOD

V současné době se často hovoří o rušení praktických škol, integraci žáků s mentálním postižením do běžných škol a především o inkluzivním vzdělávání.

Ve své závěrečné práci se zaměřuji na možnost vzdělávání mentálně postižených žáků na běžných základních školách, na problémy, se kterými se mohou potýkat. A také na své zkušenosti z praxe po splynutí dvou škol, a to základní školy a základní školy praktické.

V teoretické části se zabývám jednotlivými pojmy související s tématem.

Ve výzkumné části jsem zjišťovala pohled žáků, rodičů i zaměstnanců na situaci před splynutím škol i po splynutí. K získání těchto poznatků jsem zvolila metodu dotazníku a rozhovoru.

Abych toto mohla lépe zmapovat, vypracovala jsem stručné dotazníky pro výše zmíněné skupiny. Při rozhovoru jsem oslovila respondenty, kterých se splynutí škol přímo týkalo, tedy starostku města a ředitelky obou škol.

Samotný výzkum probíhal na Základní škole v Teplé.

Proč mě tato problematika tolik zajímá?

Několik let jsem měla možnost pracovat jako učitelka na Zvláštní škole v Teplé. Tato škola se během mého působení přejmenovala na Základní školu praktickou Teplá, po čase došlo ke splynutí základní školy a základní školy praktické.

Nyní pracuji jako učitelka Základní školy v Teplé, čtvrtým rokem učím ve speciálních třídách s upraveným vzdělávacím programem. V těchto třídách jsou vyučováni žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, zejména žáci s lehkým mentálním postižením.

Chtěla jsem zjistit, zda bylo splynutí škol pro žáky základní školy praktické i pro žáky základní školy spíše přínosem či problémem.

Výsledky výzkumu budou přínosem nejenom pro mne, ale také pro mé kolegy a rodiče žáků, kteří základní školu navštěvují. Mohou být také jedním z ukazatelů pro ostatní školy, které o splynutí škol teprve uvažují.

2 VYMEZENÍ POJMŮ

Splynutí škol

„Splynutím dochází k zániku dvou nebo více školských právnických osob, jemuž předchází jejich zrušení bez likvidace; jejich práva a povinnosti včetně práv a povinností z právněpracovních vztahů přecházejí na nově zřizovanou školskou právnickou osobu.“ (Zákon č. 561/2004Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, § 127 odst. 4)

Ze stávajících škol vznikne zcela nový právní subjekt, na jehož ředitele, či ředitelku bude vyhlášeno konkurzní řízení.

Sloučení škol

„Sloučením dochází k zániku školské právnické osoby, jemuž předchází jeho zrušení bez likvidace; Její práva a povinnosti včetně práv a povinností z pracovněprávních vztahů přecházejí na jinou školskou právnickou osobu.“ (Zákon č. 561/2004Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, § 127 odst. 3) V případě sloučení není třeba odvolávat a nově jmenovat ředitele školy.

Integrace

„Integrace je v souvislosti s handicapovanými lidmi pojem dnes už obecně velmi známý, obsahově však možná stále obtížně srozumitelný. Fakticky je takto označován nejvyšší stupeň socializace člověka (prakticky jde o naprostý opak segregace – tedy společenského vyčleňování, sociální exkluze) – a protože integrace už je chápána jako dlouhodobě zvolený trend, stalo se toto slovo možná až nepřírozeně přirozeným vyjádřením tendencí ve vývoji vztahu mezi společností a jejími znevýhodněnými členy.“ (Slowík, 2007, str. 31)

„Integrace je v současné době širokým mezinárodním hnutím za prosazování práva člověka na rovnocennou a rovnoprávnou účast na společné, nevylučující a nevydělující kultuře.“ (Hájková, Strnadová, 2010, str. 13)

„Nadále existují vedle sebe rozdílné podskupiny, ale děti s postižením mohou – s určitou podporou – navštěvovat běžné školy. V případě, že je integrace neúspěšná, může se dítě vrátit do speciálního zařízení.“ (Lechta, 2010, str. 27)

Individuální integrace spočívá v zařazení žáka do běžné třídy, kde vzdělávání probíhá v souladu s doporučením poradenského centra. Nezbytnou podmínkou je vytvoření individuálního vzdělávacího plánu.

Skupinovou integrací se rozumí vzdělávání žáka ve třídě, oddělení nebo studijní skupině zřízené pro žáky se zdravotním postižením v běžné škole nebo ve speciální škole určené pro žáky s jiným druhem zdravotního postižení. Žák je rovněž vzděláván podle individuálního vzdělávacího plánu (IVP), ale ve speciální třídě, oddělení nebo skupině. [1]

Cílem integrovaného vzdělávání je poskytnout i žákům se zdravotními (těžkými i trvalými) postiženími společnou zkušenost s jejich zdravými vrstevníky, a přitom respektovat jejich specifické potřeby. Integrovaná škola nabízí dětem zdravým i postiženým především rozvoj sociálních dovedností a sociálního citění.

Mezi výhody integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami patří navazování kontaktu se zdravými spolužáky. Integrace takového žáka ve třídě ovlivňuje i ostatní žáky v kolektivu třídy, odstraňuje předsudky a vytváří empatictější vztah k okolí.

Inkluze

„Pojem inkluze vychází z angl. inclusion, což znamená zahrnutí, v širším pojetí příslušnost k celku. Inkluze není jen optimalizovaná a rozšířená integrace. Jedná se o koncept, podle kterého by všechny děti měly navštěvovat třídy hlavního vzdělávacího proudu, a to bez ohledu na stupeň postižení.“ (Hájková, Strnadová, 2010, str. 12)

„Inkluze je nikdy nekončící proces, ve kterém se lidé s postižením mohou v plné míře zúčastňovat všech aktivit společnosti stejně jako lidé bez postižení.“ (Slowík, 2007, str. 32)

„Aktuální význam inkluze vyplývá z pojmů „mainstreaming“ a „inkluze“ v angloamerické jazykové oblasti. Inkluze se chápe jako integrace všech žáků do běžné školy a v důsledcích je spojena se zřeknutím se jakékoli formy etiketování žáků a s rozpuštěním speciálních zařízení a speciální pedagogiky.“ (Bartoňová, Vítková, 2007, str. 16)

Poskytnout všem dětem kvalitní vzdělání nezávisle na jejich schopnostech, znevýhodnění nebo nadání je podstatou inkluzivního vzdělávání.

Cílem inkluzivní školy je dopřát všem žákům vzdělání, vytvořit vstřícné a přirozené prostředí pro každého. [2]

3 ZÁKLADNÍ ŠKOLA V SYSTÉMU ČESKÉHO ŠKOLSTVÍ

3.1 Základní školství

Základní školy u nás zajišťují základní vzdělávání v průběhu povinné školní docházky. Ta je stanovena zákonem na dobu devíti školních roků.

Znamená to, že tyto školy navštěvují obvykle žáci ve věku 6 – 15 let. České základní školy se dělí na dva stupně:

- 1. – 5. ročník tvoří první stupeň, což zaručuje podle mezinárodní terminologie ISCED primární vzdělávání.
- 6. -9. ročník tvoří druhý stupeň, neboli podle mezinárodní terminologie ISCED umožňuje nižší sekundární vzdělávání, které je strukturováno do více samostatných předmětů, vyučovaných specializovanými učiteli. Na rozdíl od prvního stupně není již ve školách druhého stupně základních škol vzdělávána veškerá mládež příslušného věku vzhledem k tomu, že část žáků přechází po ukončení 5. nebo 7. ročníku do víceletých gymnázií. (Průcha, 2009)

Základní školy mohou být zřizovány obcemi, státem, církví nebo mohou být soukromé. V České republice jsou zřizovatelem základních škol ponejvíce obce. Tyto školy (spolu s malým počtem škol zřizovaných krajem a MŠMT) tvoří sektor veřejného školství. Kromě toho jsou zřizovatelem ZŠ také soukromé subjekty a církve. (Vališová, Kasíková, 2007) Základní školy se z hlediska celistvosti dělí podle toho, zda jsou kompletní (mají všech 9 ročníků), nebo je tvoří pouze samostatný 1. stupeň. Organizace vyučování na základních školách může být prováděna dvojím způsobem:

- a) v plnotřídních školách (žáci každého ročníku jsou zde vyučováni samostatně ve vlastní třídě)
- b) v malotřídních školách (v jedné třídě jsou vyučováni žáci dvou i více ročníků).

Současná česká legislativa rozlišuje plně organizované nebo neúplně organizované ZŠ. Pod pojmem malotřídka chápeme školu pouze s jedním vzdělávacím stupněm, která má méně než pět tříd. V některé z těchto tříd jsou vyučováni žáci více než jednoho ročníku.

S malotřídními školami se setkáváme hlavně na venkově, kde bývá nízký počet žáků. Třídy jsou většinou málo početné a věková skladba žáků je různorodá. Nižší počet žáků ve třídách umožňuje respektování individuálních možností a potřeb každého žáka. (Průcha, 2009)

Docházka do základní školy je povinná. V současné době upravuje povinnou školní docházku v České republice zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon). Podle tohoto zákona je školní docházka povinná po dobu devíti školních roků. Povinná školní docházka začíná obvykle v šesti letech věku dítěte, rodiče však v posledních letech využívají možnost odkladu povinné školní docházky. O tomto odkladu se rozhoduje na základě doporučení lékaře a pedagogicko-psychologické poradny (PPP) nebo speciálně pedagogického centra (SPC).

Cílem základního školství v České republice je vzdělávat jedince, připravit je na profesní život a naučit je určitému chování ve společnosti. To má přinést žákům vzdělání všeobecného charakteru, naučit využívat nabyté poznatky v praktickém životě a podpořit formulování osobnosti žáka.

Až do roku 1989 tvořily závazné kurikulární dokumenty ZŠ jednotné učební osnovy a učební plány. V roce 1996 byla stanovena pokynem MŠMT rámcová pravidla pro schvalování vzdělávacích programů. Akreditovány byly tři: Obecná škola, Základní škola a Národní škola. V mezidobí probíhala ještě centralizovaná organizace vyučování, vedle státních škol se ale postupně prosazovaly školy alternativní (waldorfská, montessoriovská a další) se svými vlastními výukovými osnovami. Od běžných škol se odlišovaly také v jiném způsobu hodnocení výkonů žáků, kurikulárních strukturách (změny v obsahu vzdělávání) nebo ve vztazích mezi školou, místní komunitou a rodiči. (Průcha, 1996)

V roce 1995 byl přijat Standard základního vzdělávání, ze kterého vycházejí konkrétní vzdělávací programy.

V současné době stanovil stát pro všechny stupně vzdělávání na základě nového Školského zákona č. 561/2004 Sb. „Rámcový vzdělávací program“. Na základních školách se vyučuje podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (RVP ZV) od září roku 2007. Každá škola měla za úkol vytvořit si podle RVP ZV vlastní školský vzdělávací program (ŠVP).

Žáci s lehkým mentálním postižením jsou v běžné základní škole vyučováni podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní školy – příloha upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením.

Výchova a vzdělávání postižených dětí a mladistvých přestává být doménou speciálního školství a v souvislosti s integračními trendy ve vzdělávání se postupně stává záležitostí všech typů škol a školských zařízení. Je to jedna z nejzásadnějších koncepčních změn, ke které dospělo naše školství po roce 1989.

„Právo všech dětí na vzdělání je zajištěno v Listině práv a svobod, která je svým článkem 33 součástí ústavy České republiky (usnesení předsednictva ČNR 2/1993). Základním východiskem je nerozlišování dětí na handicapované a intaktní a změna v zaměření na dítě v celé šíři jeho osobnosti a sociálních vztahů, nikoli se zřetelem pouze na jeho postižení, ať se jedná o handicap zdravotní či sociální.“ (Vítková, 2004, str. 19)

3.2 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

V současné době je snahou pedagogiky obecně integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do běžných škol. Plnou integraci žáků s mentálním postižením do běžných základních škol umožňují Školský zákon č. 561/2004 sb., Vyhláška MŠMT č. 48/2005 Sb., Vyhláška MŠMT č.73/2005 Sb. Žák s mentálním postižením může být vzděláván v běžné základní škole na základě individuální integrace. Úspěšnost integrace ve vzdělávání je ovlivněna řadou faktorů. Velkou roli zde hrají kromě jiného:

- prostředí školy (bezbariérovost prostoru, vstřícné klima atd.)
- postoje a kompetence učitelů ke vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
 - spolupráce se školskými poradenskými zařízeními (pedagogicko-psychologickými poradnami, speciálněpedagogickými centry)
 - přijetí ze strany učitelů, spolužáků a jejich rodičů atd.
 - míra a kvalita speciální podpory (pomůcky, asistent pedagoga, apod.)
 - dominující pohledy na školskou integraci ve společnosti i v místní komunitě (Slowík, 2007)

Vzdělávání takového žáka se uskutečňuje s pomocí podpůrných opatření, která doporučuje speciálně pedagogické centrum nebo pedagogicko-psychologická poradna (na základě diagnostického vyšetření). Tato diagnostika je také základním předpokladem k vytvoření individuálního vzdělávacího plánu pro žáka vzdělávajícího se na ZŠ běžného typu. Speciální vzdělávací potřeby diagnostikují poradenská zařízení, s kterými škola spolupracuje.

Za žáka se speciálními vzdělávacími potřebami je považován žák: (Školský zákon 561/2004 Sb., §16)

- se zdravotním postižením (tělesným, zrakovým, sluchovým, mentálním, autismem, vadami řeči, souběžným postižením více vadami, vývojovými poruchami učení nebo chování)
- se zdravotním znevýhodněním (zdravotním oslabením, dlouhodobým onemocněním a lehčími zdravotními poruchami vedoucími k poruchám učení a chování)
- se sociálním znevýhodněním (z rodinného prostředí s nízkým sociálně-kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy, s nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou)

Do skupiny žáků se speciálními vzdělávacími potřebami patří i žáci nadaní a mimořádně nadaní.

3.2.1 Podpůrná a vyrovnávací opatření při vzdělávání žáků se SVP

Děti, žáci a studenti se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo (podle Vyhlášky č.73/2005 Sb.) na tato podpůrná opatření:

- a) speciální učebnice
- b) speciální metody, formy a postupy
- c) kompenzační a rehabilitační pomůcky
- d) didaktické pomůcky
- e) služby asistenta pedagoga
- f) snížené počty žáků ve třídě
- g) další možné úpravy podle IVP
- h) poskytování pedagogicko-psychologických služeb

U žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se využívají podpůrná a vyrovnávací opatření. V případě žáků s lehkým mentálním postižením jsou opatření podpůrná.

3.2.2 Individuální vzdělávací plán

Individuální vzdělávací plán (IVP) je dokument, který slouží při vzdělávání integrovaného žáka. Vytváří se pro žáka se speciálními vzdělávacími potřebami vždy na jeden školní rok. S individuálním vzdělávacím plánem se pracuje v průběhu celého školního roku, je aktualizován a v případě potřeby se může upravovat nebo doplňovat.

Při vytváření individuálního vzdělávacího plánu je nezbytná spolupráce školy se školským poradenským zařízením (pedagogicko-psychologické poradny nebo speciálně pedagogického centra), s rodinou, s pedagogickými pracovníky, kteří se na tvorbě plánu podílejí i s dalšími odborníky. IVP zpracovává a realizuje třídní učitel nebo učitelé jednotlivých předmětů. Za zpracování odpovídá ředitel školy. Kopie zpracovaného IVP je zaslána příslušnému SPC nebo PPP. Kontrolu a vyhodnocování opatření stanovených v individuálním vzdělávacím plánu provádí školské poradenské zařízení. To také poskytuje žákovi, škole i rodičům poradenskou podporu.

„IVP je vypracováván pro oblasti, které jsou negativně ovlivněny zdravotním postižením žáka, projevy jeho smyslového nebo tělesného postižení, nemoci, specifické poruchy učení nebo chování aj. – netýká se tedy jen jednotlivých předmětů, ale i oblasti chování, postojů, prožívání, začlenění dítěte do kolektivu. (Jucovičová a kol., 2009, str. 30)

IVP vychází vždy ze školního vzdělávacího programu příslušné školy, závěrů a doporučení školského poradenského zařízení, je součástí dokumentace žáka.

Individuální vzdělávací plán obsahuje:

- jméno žáka, datum narození, třídu
- závěry a doporučení školského poradenského zařízení
- pedagogickou diagnostiku žáka
- cíle vzdělávání žáka, časové a obsahové rozvržení učiva
- seznam kompenzačních, rehabilitačních a učebních pomůcek, které jsou

nezbytné pro výuku žáka

- metody a formy práce
- způsob zadávání a plnění úkolů, způsob hodnocení a klasifikace
- finanční zabezpečení
- jméno pedagogického pracovníka-konzultanta

- návrh sníženého počtu žáků ve třídě
- hodnocení dosažené úrovně žáka z hlediska stanovených cílů vzdělávání
- podpisy zúčastněných osob
- datum

Plnění a zhodnocení individuálního vzdělávacího plánu by se mělo provádět alespoň jednou za rok za přítomnosti všech, kteří se na plánu podílejí. Změny obsahu IVP projednává škola se zákonným zástupcem, v případě jeho zletilosti se žákem. Velmi důležitá a nezbytná je také spolupráce rodiny, neboť škola není schopna sama naplnit stoprocentní plnění IVP. Pokud však nejsou plněny postupy a nejsou dodržována opatření uvedená v IVP, lze od realizace IVP v takovýchto odůvodněných případech odstoupit (např. pokud rodina a dítě dlouhodobě neplní, k čemu se zavázaly, dítě nenosí vypracované domácí úkoly a nemá ve škole často pomůcky na vyučování). Je však potřeba zvážit a vyhodnotit, zda byly vyčerpány všechny možnosti vedoucí k nápravě situace. (Jucovičová a kol., 2009)

Vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu umožňuje žákovi pracovat podle svých schopností, individuálním tempem. Práce žáka bez stresujícího porovnávání s ostatními spolužáky vede k dosažení mnohem lepších výsledků.

Učiteli umožňuje pracovat s žákem na úrovni, které dosahuje, aniž by se obával, že nesplní požadavky učebních osnov. Učitel získává v průběhu vyučování nové údaje, které mohou sloužit jako zpětná vazba, a může plán podle dosažených výsledků upravovat.

Rodiče jsou seznámeni s plněním plánu, zapojují se do jeho přípravy a stávají se také spoluodpovědnými za výsledky práce svého dítěte.

Cílem vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu není hledat úlevy, ale najít optimální úroveň, na níž může integrovaný žák pracovat. (Zelinková, 2001)

3.2.3 Asistent pedagoga

Podmínkou k podání žádosti o funkci asistenta pedagoga je doporučení školského poradenského zařízení (speciálně pedagogického centra nebo pedagogicko-psychologické poradny).

Asistent pedagoga působí ve třídě, kde je začleněn žák, nebo žáci se speciálně vzdělávacími potřebami. Pracuje nejen se začleněným žákem, ale může také po domluvě s učitelem pomáhat a věnovat pozornost podle potřeby i ostatním žákům ve třídě.

Asistent pedagoga individuálně pomáhá žákům přizpůsobit se školnímu prostředí, při výuce i přípravě na výuku. Zapojuje se do komunikace se žáky i jejich zákonnými zástupci. Žákům s těžkým zdravotním postižením pomáhá při sebeobsluze a pohybu během vyučování i při akcích pořádaných školou mimo místo, kde škola v souladu se zápisem do školského rejstříku uskutečňuje vzdělávání. Při výchovných a vzdělávacích činnostech pomáhá pedagogickým pracovníkům školy. (Průcha, 2009)

Asistent pedagoga by měl být dostatečně trpělivý, aby mohl s méně nadanými žáky procvičovat učivo tak dlouho, jak budou potřebovat, a zároveň i razantní a důsledný, aby mohl i mezi ostatními žáky působit svou přirozenou autoritou. Měl by také umět komunikovat s rodiči žáka, formulovat jasná a srozumitelná sdělení. Na druhé straně by rodiče měli vnímat asistenta pedagoga jako osobu, která jejich dítěti pomáhá překonávat problémy s učivem a snaží se ho začlenit do kolektivu.

Šance žáků na zvládnutí školních nároků s podporou a pomocí asistenta pedagoga se mnohonásobně zvyšuje.

Aktuálně se chystá novela vyhlášky Školského zákona, která by měla zavést standardizovaný Katalog podpůrných a vyrovnávacích opatření.

3.3 Školská poradenská zařízení

3.3.1 Pedagogicko-psychologické poradny

PPP se specializují na pomoc při výchově a vzdělávání žáků, poskytují služby pedagogicko-psychologického a speciálně pedagogického poradenství. Poradny poskytují své služby nejen dětem, žákům a studentům, ale také jejich zákonným zástupcům, školám a školským zařízeními. (Šauerová, Špačková, Nechlebová, 2012)

Činnost poradny se uskutečňuje ambulantně na pracovišti poradny, zaměstnanci právnické osoby vykonávají také návštěvy ve školách a školských zařízeních.

Poradny poskytují poradenské služby žákům se zvýšeným rizikem školní neúspěšnosti nebo vzniku problémů v osobním a sociálním vývoji, jejich zákonným zástupcům a pedagogickým pracovníkům, kteří tyto žáky vzdělávají.

Poskytování poradenských služeb ve škole zabezpečuje ředitel školy zpravidla výchovným poradcem a školním metodikem prevence. Ti spolupracují především s třídními učiteli, případně s dalšími pedagogickými pracovníky školy.

„Podle současné legislativy jsou pedagogicko-psychologické poradny spolu se speciálněpedagogickými centry garanty diagnostiky pro zařazení žáka se zdravotním postižením (tedy i žáka se SPU/SPCH) do některé z forem speciálního vzdělávání (individuální či skupinové integrace v běžné škole, vzdělávání ve speciální škole).“ (Šauerová, Špačková, Nechlebová, 2012, str. 43).

3.3.2 Speciálně pedagogická centra

SPC začala vznikat v devadesátých letech jako nová poradenská pracoviště se zaměřením na klienty se zdravotním postižením. Tato centra byla nejčastěji zřizována při speciálních školách, mnohdy se také specializovala na péči o žáky jednoho typu postižení.

„Současné legislativní vymezení speciálněpedagogických center (vyhláška č. 72/2005 Sb.) však umožňuje podle potřeby zajistit dostupnost služeb pro žáky s různými druhy zdravotního postižení.“ (Šauerová, Špačková, Nechlebová, 2012, str. 44).

Speciálně pedagogické centrum poskytuje poradenské služby žákům se zdravotním postižením a žákům se zdravotním znevýhodněním integrovaným ve školách nebo třídách s upraveným vzdělávacím programem. Tato centra pracují ambulantně na pracovišti centra, nebo pedagogičtí pracovníci provádějí návštěvy ve školách a školských zařízeních, případně v rodinách.

Hlavním úkolem centra je zajistit speciální připravenost žáků s postižením na povinnou školní docházku. Pro integraci těchto žáků pak zpracovat odborné podklady a také jim zajistit speciálně pedagogickou péči a speciálně pedagogické vzdělávání.

Centra také provádí odborné vyšetření, vykonávají speciálně pedagogickou a psychologickou diagnostiku. Pedagogickým pracovníkům a zákonným zástupcům poskytují poradenské služby v oblasti vzdělávání žáků s postižením. *„Personální obsazení tvoří psycholog, speciální pedagog a sociální pracovníce. SPC úzce spolupracují se školami, kde jsou integrováni žáci se zdravotním postižením.“ (Pipeková, 1998, str. 32)*

3.4 Speciální školství

3.4.1 Z historie vzdělávání žáků s mentálním postižením u nás

Jednou z prvních významných pedagogických osobností, která se zabývala edukací postižených, byl Jan Ámos Komenský (1592 – 1670). Vyzýval ve svých dílech, aby byly změněny postoje k dětem, které byly až do té doby pro nějaký nedostatek nebo odlišnost vylučovány z výchovného a vzdělávacího procesu. Prosazoval, aby všechny děti, nejen zdravé, měly právo na vzdělání. (Renótierová, Ludíková, 2004)

K postiženým se v průběhu vývoje lidské společnosti přistupovalo různě, pro tyto jedince se hlavně v 18. a 19. století začaly ve větší míře zakládat školy a ústavy. Zdokonalovaly se postupně metody práce s jedinci se zdravotním postižením, ty se týkaly hlavně žáků s povinnou školní docházkou. Ve specializovaných ústavech se péče o postižené děti s rozvojem pedagogické vědy postupně zkvalitňovala.

První ústav pro děti s poruchami chování na Hradčanech v Praze založil jeden z našich významných badatelů, Karel Slavoj Amerling (1807-1884), který se zabýval mentálním postižením. Vychovával a vyučoval zde postižené děti, zkoumal prostředí, z něhož pocházely, a zjišťoval jejich dědičné zatížení. Na jeho výzkumnou činnost navazoval další významný lékař a psychiatr, Karel Herfort (1871-1940), který se snažil prosadit v tomto ústavu individuální přístup k chovancům a prohloubit i jejich výuku.

Po roce 1945 začíná vznikat a rozvíjet se jako nový obor speciální pedagogika. Dochází k pokroku v diagnostikování poruch čtení, psaní, počítání. Jedním z typů speciálních škol byly zvláštní školy, které byly určeny pro žáky s takovými rozumovými nedostatky, případně se životem v sociálně nepodnětném prostředí, s nimiž se nemohli vzdělávat v běžné základní škole. Ne vždy ale u těchto žáků byla oprávněnost zařazení do zvláštní školy.

V letech 2000 - 2001 ustoupilo ministerstvo od užívání názvu „zvláštní škola“. Bývalé zvláštní školy pak byly nahrazeny základními školami praktickými a základními školami speciálními.

Speciální školy poskytují pomocí zvláštních výchovných a vyučovacích metod, prostředků a forem výchovu a vzdělání žákům mentálně, smyslově nebo tělesně postiženým. Připravují tyto žáky k začlenění do pracovního procesu a života společnosti. Speciální vzdělávání se poskytuje žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, mezi které patří i žáci se zdravotním postižením, a žákům, u kterých byly tyto speciální vzdělávací potřeby zjištěny.

Od roku 1990 se začaly otevírat možnosti pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v hlavním vzdělávacím proudu.

Žáci se zdravotním postižením se mohou vzdělávat v ZŠ pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (ZŠ pro zrakově, sluchově či tělesně postižené, pro hluchoslepé, pro žáky se specifickými poruchami učení nebo specifickými poruchami chování, ZŠ logopedická, ZŠ praktická). V základní škole speciální se mají právo vzdělávat žáci s těžkým mentálním postižením, žáci s více vadami a žáci s autismem. (viz Školský zákon 561/2004 Sb., §16).

3.4.2 Základní škola praktická

V základní škole praktické jsou vzděláváni žáci se zdravotním postižením, u kterých byly na základě speciálně pedagogického, případně psychologického vyšetření školským poradenským zařízením zjištěny speciální vzdělávací potřeby. Míra těchto vzdělávacích potřeb je důvodem k zařazení žáků do režimu speciálního vzdělávání.

Zařazení žáka do základní školy praktické provádí ředitel školy na základě doporučení pedagogicko-psychologické poradny nebo speciálně pedagogického centra, k zařazení je nezbytný i souhlas zákonného zástupce žáka. [3]

Žáci jsou zařazováni rovněž na základě zjištění stupně mentálního postižení. Žáci, kteří jsou vzděláváni v základní škole praktické, vyžadují řadu podpůrných opatření, ke kterým patří nejen využití speciálních metod, postupů a forem při vzdělávání, ale také vytvoření speciálních učebnic a pomůcek, stejně jako vytvoření a úprava prostor zaměřených na zvládnutí praktických dovedností. [4]

Dosažení co nejvyšší úrovně znalostí, dovedností a osobnostních kvalit u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami za pomoci speciálních výchovných a vzdělávacích prostředků a metod je posláním školy.

Každý žák je při vzdělávání limitován svými schopnostmi. Je důležité, aby těmto žákům byly vytvářeny podmínky pro další vzdělávání a komunikaci mezi lidmi, rozvíjet osobnost každého tak, aby se mohl svobodně rozhodovat a byl připraven na praktický život.

Děti, které jsou do těchto škol zařazovány, mají individuální vzdělávací potřeby, potřebují také řadu zohlednění, speciálně pedagogických metod a prostředků.

Prostředí školy většinou vykazuje četná specifika oproti běžné základní škole. Hlavní zásadou práce je naplnění potřeb všech žáků při maximálním zohlednění rozdílnosti rozumových schopností i odlišnost prostředí, ze kterého děti většinou přicházejí.

Ve třídách základní školy praktické je stanoven nižší počet žáků, což umožňuje individuální přístup podle potřeb žáka. [5]

Základní školy praktické jsou členěny také do dvou stupňů, první stupeň je tvořen 1. - 5. ročníkem a druhý stupeň je tvořen 6. - 9. ročníkem.

Žáci základní školy praktické se vzdělávají podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání s přílohou upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením. Stejně jako docházka do běžné základní školy je i docházka do základní školy praktické devítiletá.

Obsah učiva není tak rozsáhlý jako na běžných základních školách.

Na základní škole praktické se vyučují obdobné předměty jako na běžné základní škole, od 6. ročníku se vyučuje i cizímu jazyku. Počet hodin tělesné a pracovní výchovy se značně liší od počtu v běžné ZŠ, a to směrem nahoru. Liší se také hodnocení a klasifikace žáků, neboť každé dítě potřebuje zažít úspěch i radost z pochvaly. Způsob hodnocení a klasifikace jsou stanoveny ve vzdělávacím programu. Někteří žáci jsou na těchto školách také vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu.

Po ukončení povinné školní docházky v základní škole praktické dosahuje žák stupeň základní vzdělání. (Průcha, 2009)

3.4.3 Základní škola speciální

V základní škole speciální se vzdělávají žáci se středně těžkým a těžkým mentálním postižením, s více vadami a autismem, žáci s těžkými formami postižení, u nichž je z různých důvodů individuální integrace do běžných škol obtížná, v některých případech i nerealizovatelná.

Do základních škol speciálních jsou zařazováni žáci ředitelem školy na základě doporučení školského poradenského zařízení a souhlasu zákonných zástupců žáka.

Vzdělávání je přizpůsobeno žákům, kteří jsou obtížně vzdělávatelní, mají sníženou úroveň rozumových schopností, nedokážou koncentrovat svoji pozornost. Tito žáci se

nemohou vzdělávat ani v základní škole praktické, ale jsou schopni si osvojit alespoň některé prvky vzdělání.

Vzdělávání v základní škole speciální se zaměřuje na maximální možnou míru osvojení – čtení, psaní a počítání, na základní návyky sebeobsluhy, na rozvoj v oblasti poznatků o společnosti. Je kladen důraz na individuální přístup. Vzhledem k tomu, že děti nedokážou dlouhou dobu udržet svou pozornost, je potřeba častěji střídat aktivity. V hodinách by měly být vytvořeny optimální podmínky pro výuku, vyžadující klidné a nestresující prostředí, které poskytuje pocit bezpečí a umožní koncentraci na práci.

Cílem speciálních škol je připravit žáky k začlenění do pracovního procesu.

Od základní školy se odlišuje základní škola speciální organizačními formami vzdělávání a obsahovým zaměřením výuky. *„Učivo je redukováno na osvojení si základních dovedností v jednotlivých vzdělávacích oblastech a oborech, prakticky zaměřených činností a pracovních dovedností. Je přizpůsobeno žákům se sníženou úrovní rozumových schopností, psychických zvláštností, nedostatečnou úrovní koncentrace pozornosti a nízkou úrovní volných vlastností.“* (Bartoňová, Vítková, 2007, str. 73).

Docházka trvá deset let, tedy o rok více než v běžné základní škole a základní škole praktické. Základní škola speciální je také členěna do dvou stupňů, 1. stupeň (první až šestý ročník) a 2. stupeň (sedmý až desátý ročník). Žáci jsou vzděláváni podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní školu speciální a příslušného školního vzdělávacího programu. U žáků s těžkým mentálním postižením se často projevují poruchy motoriky, poruchy komunikačních schopností, mají také další zdravotní omezení. Je tedy nutné, aby se vzdělávali na základě speciálně upraveného vzdělávacího programu. Vzdělávání těchto žáků vyžaduje speciálně upravené podmínky. Důležité je prostorové a materiální vybavení třídy, žákům by měly být k dispozici speciální rehabilitační a kompenzační pomůcky, pokud je to možné, tak i další místnost sloužící k individuální práci se žáky, cvičení nebo relaxaci.

Základním vzděláváním v základní škole speciální dosahují žáci stupně základy vzdělání. To jim také umožňuje dále se vzdělávat na praktické škole jednoleté nebo dvouleté.

4 INKLUZIVNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

V současné době se stále více dostává do popředí proces integrace dětí s mentálním postižením do běžných škol - hovoříme o inkluzivním vzdělávání.

Inkluzivní vzdělávání je založeno na přesvědčení, že všichni žáci mají právo být vzdělávání spolu se svými ostatními vrstevníky. V jedné třídě se spolu vzdělávají děti nadané, zdravotně postižené, děti cizinců. Jeho podstatou je snaha poskytnout všem dětem kvalitní vzdělávání, které je nezávislé na jejich schopnostech, individuálních zvláštnostech, znevýhodnění nebo nadání. Z hlediska dětí i společnosti je začleňování do běžných škol nejlepší způsob, jak vyrovnávat jejich šance.

„Žáci se v rámci inkluzivního edukačního konceptu už nedělí na dvě skupiny (tj. ty, kteří mají speciální potřeby, a ty, kteří je nemají), ale jde tu o jedinou heterogenní skupinu žáků, kteří mají rozličné individuální potřeby. Velmi zjednodušeně by bylo možné říci, že integrace vyžaduje větší přizpůsobení dítěte škole, zatímco inkluze se víc snaží přizpůsobit edukační prostředí dětem.“ (Lechta, 2010, str. 29)

Vzdělávání se soustřeďuje na rozvíjení sociálních dovedností žáků, učí je, jak mezi sebou navazovat kontakty, jak mají spolu vycházet přesto, že každý má jiné schopnosti. Inkluzivní vzdělávání neboli vzdělávání všech dětí dohromady může fungovat pouze tehdy, pokud jsou naplněny podmínky k jeho realizaci. Jednou z nich je výrazné snížení počtu žáků ve třídě, dále zapojení pedagogických asistentů a především intenzivnější spolupráce rodiny a školy.

Důležitým členem pedagogického týmu inkluzivních škol je asistent pedagoga. Ředitel školy může se souhlasem krajského úřadu zřídit jeho funkci ve třídě, kde se vzdělává žák nebo student se speciálními vzdělávacími potřebami. (Hájková, Strnadová, 2010)

Jednou z výukových strategií, kterou inkluzivní vzdělávání využívá, je kooperativní výuka. Na současných českých školách převládá spíše frontální výuka, při níž žáci nejsou příliš vedeni k samostatnému myšlení, a převažuje jednosměrnost komunikačního procesu ve směru od pedagoga k žákům.

Kooperativní výuka je založena na kooperaci žáků mezi sebou, ale i na spolupráci třídy s učitelem. Žáci musí být ke kooperativnímu chování vedeni učitelem. Učení probíhá ve většinou různorodé a malé skupině. Úkoly jsou strukturovány učitelem tak, aby si žáci uvědomili, že cíle dosáhnou pouze společnou prací.

„Takový způsob výuky s sebou přináší i nové pohledy na hodnocení jedince či celého týmu. Kooperativní strategie přináší vyšší efektivnost v kognitivní oblasti a hlavně přispívají k rozvoji sociálních kompetencí jedince. Vedou k tomu, že žáci nejsou v procesu učení na sobě závislí, ale vzájemně spolupracují. Uvědomují si svůj význam pro kolektiv, zvyšuje se soudržnost třídy.“ (Vítková, 2004, str. 45)

Kooperativní výuka vyžaduje důslednou přípravu pedagoga. Při zavádění kooperativního učení se doporučuje využívat specifických řečových prostředků, které budou žáky nabádat a povzbuzovat ke spolupráci, přesvědčit žáky, že jim tento způsob učení pomáhá, vést je k sebehodnocení v průběhu kooperace a poskytnout jim dostatek času, aby se naučili myslet a jednat kooperativně.

„Silnou stránkou kooperativního učení je kromě jiného i tzv. vzájemné (reciproční) učení, případně partnerské učení mezi žáky a učitelem a žáky navzájem.“ (Kocurová, 2002, str. 307)

Inkluzivní škola je otevřeným různorodým prostředím. Vedle běžné populace se zde vzdělávají i žáci se zdravotním postižením, se zdravotním znevýhodněním nebo žáci se sociálním znevýhodněním. Do školy jsou přijímány děti bez ohledu na svou sociální situaci, vyznání, postižení, příslušnost k menšině.

V této škole se počítá s odlišností, ta je zde přijímána a především respektována. Děti, které se zde setkávají s odlišností, jsou pak lépe připraveny na budoucí život, rozšiřují si své sociální vnímání a sociální citlivost, je to pro ně dobrá zkušenost. Učí se komunikovat, vzájemně si pomáhat a spolupracovat s ostatními, být k sobě navzájem ohleduplní. Vytváří mezi sebou vazby a jejich vzájemný kontakt podporuje dobré soužití i v dospělosti. Smyslem inkluzivní školy je bourat zbytečné sociální bariéry. Je potřeba velmi přesně diagnostikovat potřeby jednotlivých žáků.

V inkluzivní škole je zajištěno odpovídající vzdělání pro všechny děti bez segregace do speciálních tříd a škol.

Ve škole je vytvářeno přirozené a vstřícné prostředí pro každého. Klima školy a třídy, zejména vztahy mezi žáky a učiteli a příjemná pracovní atmosféra jsou důležité nejen pro motivaci žáků.

Jednou z podmínek inkluzivního vzdělávání žáků je hlavně bezbariérový přístup, tzn. bezbariérový vstup do školy, především pro vozíčkáře. Dále odpovídající technické vybavení pro pohyb žáků po škole, různé kompenzační pomůcky, které slouží pro žáky částečně

pohyblivé. Nezbytné jsou i vhodné didaktické pomůcky, dále pomůcky pro psaní a kreslení, které usnadňují žákům rozvoj grafomotoriky a pomáhají překonávat obtíže při psaní.

Inkluzivní přístup vyžaduje od učitele obrovské nároky na čas, přípravu a rozšiřování vzdělání. V procesu inkluze je velmi důležitá pedagogická kooperace, tedy schopnost inkluzivního pedagoga spolupracovat s kolegy pedagogy i s nepedagogickými pracovníky školy. Je důležité, aby pracoval dobře kooperující tým pedagogů, v němž se mohou jeho členové navzájem o sebe „opřít“, požádat kolegu o konzultaci, či pomoc.

Úspěšnost inkluzivního vzdělávání mohou ohrožovat různé bariéry, např. materiální a architektonické nedostatky (ve školách mohou chybět bezbariérové přístupy), nedostačující finanční prostředky na speciální pedagogy, či asistenty pedagogy a také nedostatek financí na podpůrná a vyrovnávací opatření.

Může se ale také objevit i negativní postoj rodičů ostatních žáků nebo i žáků samotných k přijímanému postiženému dítěti do již utvořeného kolektivu. Je proto dobré zařadit takové dítě do třídního kolektivu co nejdříve, nejlépe se zahájením školní docházky. K úspěšnosti procesu inkluzivního vzdělávání mohou významně přispívat rodiny postižených žáků, proto je nezbytně nutná spolupráce s rodinou.

„V posledních letech převládá všeobecně uznávaný model spolupráce školy a rodiny žáka na bázi partnerství. Model partnerství rodiny a školy zahrnuje celou rodinu, včetně sourozenců a prarodičů.“ (Hájková, Strnadová, 2010, str. 178)

Zapojení rodiny žáka do celého procesu vzdělávání je považováno za velmi důležité, neboť rodiče jsou ti, kteří znají své dítě nejlépe. Vědí, jak se jejich dítě od narození vyvíjelo, znají, které z událostí v rodině měly na vývoj dítěte největší vliv, a mohou také poskytnout informace o žákově chování v domácím prostředí.

„Podmínky a obsah vzdělávání pro inkluzivní/integrativní edukaci dětí a žáků se SVP na jednotlivých stupních škol je stanoven zákonem č.561/2004 Sb., vyhláškami MŠMT č.72/2005 Sb., vyhláškou MŠMT č.73/2005 Sb., a příslušnými RVP.“ (Lechta, 2010, str. 172)

5 ZÁKLADNÍ ŠKOLY V TEPLÉ

5.1 Město Teplá

Město dostalo své jméno od říčky Teplé, která byla oteplována karlovarskými prameny. První zmínky o městě jsou zaznamenány již z roku 1193. V poslední třetině 12. století byl knížecím správcem zdejšího kraje vojvoda Hroznata. Na pokyn papeže založil klášter, kterému daroval asi 50 vesnic. Klášter i město ležely velice výhodně na důležité obchodní stezce. V roce 1196 byl klášter hotov a mohl být osídlen mnichy – premonstráty. Hroznata před odjezdem na křížovou výpravu sepsal závěť, ve které odkázal klášteru Teplou s příslušnými vesnicemi. Zakladatel Hroznata zemřel 14. 7. 1217. (Kronika města Teplá)

V současné době žije v Teplé spolu s přilehlými obcemi přibližně 3000 obyvatel. Tepelsko je charakteristické velmi nízkou hustotou zalidnění. To má své příčiny již v historických událostech, především ve vysídlení původního německého obyvatelstva. Jedním z problémů je i nedostatek pracovních příležitostí a s tím související dnešní vylidňování venkovských oblastí.

Po roce 1989 zaniklo několik významných podniků, v důsledku toho se zvýšila nezaměstnanost.

Skladba obyvatel je různorodá. V důsledku sestěhování romských rodin do lokalit s cenově dostupným bydlením a přetrvávající nezaměstnaností se stala Teplá sociálně vyloučenou lokalitou.

Ve městě působil v letech 2009 - 2012 nízkoprahový klub pro děti a mládež Kotec, dodnes působí na Tepelsku Občanské sdružení Český západ, poskytuje svým klientům sociální služby, nabízí vzdělání, poradenství při zaměstnání, volnočasové aktivity a zapojuje občany do běžného života. Pomáhá tak lidem řešit jejich životní tíživé situace nejen v oblasti zaměstnání, ale i v bydlení a kontaktu s majoritou.

5.2 Historie školství v Teplé

V roce 1770 byla za opata Trautmansdorfa při tepelském klášteře zřízena tzv. „normální škola“ (normálka), byla první školou v kraji, která poskytovala základní vzdělání. V roce 1782 byla ale přeložena do Plzně.

„Největší pozornost soustředil na rozvoj školství a v Teplé založil již v roce 1770 čtyřtřídní normální školu, první toho druhu v Čechách. V roce 1778 byla tato škola povýšena na hlavní

školu pro plzeňský kraj.“ (Město Teplá slovem i obrazem, propagační seriál, str. 11) Předchůdkyní měšťanské školy byla čtyřtřídní německá normální škola, kterou zřídil v klášteře též opat Trautmannsdorf namísto právě přeložené normálky. Vyučovalo se náboženství, biblický dějepis, přírodní vědy, německá mluvnice, sloh, počty, měřictví, hudba a kreslení.

Dvě nižší třídy byly ve městě a dvě vyšší v klášteře. V roce 1784 navštěvovalo školu 216 žáků. Po zrušení normální školy byla zřízena tzv. „farní škola“, která byla ve městě a byla trojtřídní.

5.2.1 Základní škola Teplá

Pro vznik české školy v Teplé bylo rozhodující setkání Čechů při oslavách Jana Husa v červenci 1924. Po těchto oslavách byl proveden soupis dětí, a poté přijela v srpnu do Teplé komise zajišťující otevření školy. Zápis dětí, který se konal ve dnech 30. 8. – 1. 9., nedopadl podle očekávání. Do školy se zapsalo pouze 8 dětí, na tak nízký počet zapsaných dětí měli vliv Němci, kteří české škole nepřáli. I přes to byl školní rok zahájen. Slavnostní otevření školy proběhlo 14. září za účasti českých škol z Mariánských Lázní a Bečova. Tento školní rok proběhl vcelku úspěšně a k zápisu následujícího školního roku 1925/26 se již dostavilo 16 dětí. Menšinová škola se potýkala s odporem Němců, kteří neradi viděli českou školu ve městě, avšak i přes všechny potíže škola prosperovala a počet zapsaných dětí se s menšími výkyvy udržoval na stejné výši. Školu navštěvovaly nejen děti z českých rodin, ale i z rodin smíšených i z rodin německé národnosti.

Vyučování po osvobození r. 1945 bylo zahájeno v budově chudobince v Benešově (dnešní Klášterní) ulici 1. 9. 1945, budova školy byla po pobytu německých uprchlíků zdevastována, tabule a dveře byly prostříleny, poničené pomůcky byly rozházeny v prostorách půdy. Pro výuku v chudobinci byly uvolněny 3 místnosti.

Vyučovalo se v jedné třídě a na počátku září byli žáci této školy pouze německé národnosti. Odsunem Němců začalo německých žáků ubývat a osidlováním pohraničí přibývali žáci čeští. Na počátku školního roku bylo 64 žáků, na konci pak 74. Ve 2. pololetí byla škola již organizována jako trojtřídní měšťanská škola.

Tento školní rok znamenal vybudování českého školství v pohraničí a navázání na tradice české školy. Škola byla i přes nelehkou situaci postupně vybavována učebnicemi, obrazy a pomůckami. Vyučovalo se podle vydaných učebních osnov.

Následující školní rok 1946/47 byl zahájen z důvodu výskytu obrny o 14 dní později, tedy 15. září. Po celý rok byly prováděny úpravy školy a jejího okolí, do tříd byly zakoupeny nové tabule a lavice. Žáci docházeli do školy z 23 okolních obcí. V lednu pak zahájil činnost žákovský útulek, který byl zřízen pro přespolní žáky, dozory nad žáky vykonávali učitelé.

Ve školním roce 1947/48 byl uzákoněn nový školský zákon o jednotné škole, který s účinností od 1.9. 1948 zavedl jednotné vzdělání veškeré mládeže a stanovil devítiletou docházku. O dva roky později, tedy ve školním roce 1950/51, začaly na škole pracovat první zájmové kroužky, např. výtvarný, dramatický, psaní strojem, vaření.

Školní jídelna byla otevřena pro žáky, učitele i ostatní zaměstnance školy v červnu 1952. 24. 4. 1953 byl vyhlášen nový školský zákon, který zavedl osmiletou střední školu a změnil celou strukturu školství. Tento nový školský zákon sloučil národní a střední školu v jedinou osmiletou.

„Do Střední školy v Teplé, okres Toužim jsem začala chodit v září 1952. Ředitelem byl pan O. Brůha, otec mého spolužáka Ludka. Od roku 1953 byla škola přejmenována na Osmiletou střední školu v Teplé, okres Toužim a má povinná školní docházka se zkrátila o jeden rok.“ (Almanach, Kokeš, 2000, str. 22).

Po několikaletém jednání se ve školním roce 1956/57 podařilo získat druhou školní budovu, byla to budova bývalého ONV v Teplé. Zároveň dostala škola i finanční dotace na její opravu. Stavební úpravy v této druhé školní budově probíhaly v podzimních měsících a během zimních prázdnin se již mohly přestěhovat do budovy družina mládeže a školní jídelna. V době hlavních prázdnin byla do celé budovy zavedena voda, opravena střecha, upravovány učebny, a tak mohly 1. 9. 1957 zahájit 1. a 2. třídy vyučování ve druhé školní budově. Od školního roku 1960/61 byly poskytovány všem žákům zdarma učebnice i veškeré školní potřeby.

Ve školním roce 1965/66 bylo zapsáno nejvíce žáků v historii školy, a to 602.

V letech 1967/68 probíhala jednání o generální opravě první i druhé školní budovy nebo o stavbě nové školy. Stavba nové školy však byla zamítnuta. V průběhu následujícího školního roku byly zajišťovány náhradní místnosti pro výuku v době generální opravy druhé školní budovy, tyto místnosti se podařilo zajistit v bývalém Lidovém domě. V průběhu školního roku 1972/73 byla dokončena oprava druhé školní budovy. Mohla tak začít generální oprava budovy první, ta byla dokončena ve druhé polovině roku 1977.

„Bylo rozhodnuto provést generální opravu hlavní školní budovy, která v té době neodpovídala základním hygienickým podmínkám. Dřevěné podlahy ve třídách vrzaly, nedalo se ve třídách větrat, ve zdech směrem ke školní zahradě byly praskliny. Stavební komise rozhodla, že budova je v havarijním stavu. Generální oprava byla zadána Okresnímu stavebnímu podniku. Práce pokračovaly velmi pomalu. Naplno se pracovalo jen v zimním období. V letním období stavební podnik plnil své závazky, které se mohly provádět venku. Na opravě vnitřku budovy se pracovalo minimálně. Během opravy jsme zajišťovali školní nábytek a ostatní zařízení školy. Po několikaletém čekání byla generální oprava s velkými obtížemi dokončena.“ (Almanach, Kokeš, 2000, str. 12) Ve školním roce 1982/83 se vyučovalo v 1. a 7. ročníku podle nových osnov pro základní školy a v 8. ročníku podle osnov pro základní devítileté školy.

První podzimní prázdniny byly zavedeny ve školním roce 1990/91. Následující školní rok došlo ke stěhování školských zařízení. Školní družina byla přestěhována do bývalé budovy městských jeslí, na její místo, tedy do druhé školní budovy, byla přemístěna základní umělecká škola.

Také došlo ke změně ve vytápění školních budov. Drahé vytápění topným olejem bylo nahrazeno plynovým vytápěním.

Ve školním roce 1995/96 byl 5. ročník součástí 2. stupně a nebyla zavedena devátá třída. Škola začala vydávat Zpravodaj, ve kterém se rodiče seznamovali s činností školy v průběhu školního roku. V tomto roce byly také pořádány Dny otevřených dveří, kdy mohli rodiče navštívit vyučování.

V rámci oslav 50 let české školy v Teplé uspořádali pracovníci školy spolu s městským úřadem a Sdružením rodičů a přátel dětí školy dne 18. 5. 1996 setkání bývalých žáků a učitelů. Ve školním roce 1996/97 získala škola právní subjektivitu.

Ve školním roce 1997/98 probíhalo vyučování v 1. - 4. ročníku podle projektu Obecná škola, v 5. - 7. ročníku Základní škola a v 8. a 9. ročníku byl dokončován přechod na povinnou devítiletou docházku.

O rok později se konal v červnu první Olympijský den na hřišti TJ Sokol Teplá, svou tradici má dodnes.

Přípravný ročník s 11 žáky byl poprvé otevřen ve školním roce 1999/2000, s výjimkou jednoho školního roku (2010/11), kdy nebyl naplněn počet žáků k jeho otevření. Ve školním roce 2004/05 oslavila škola své 80. výročí založení. Zjistilo se totiž, že existují

ještě starší dokumenty, dokládající založení školy před 2. světovou válkou. Žáci si připomněli toto výročí celoškolním projektem, měli možnost si vyzkoušet v různých situacích, jak se žilo před 80 lety. Oslavy pro veřejnost pak proběhly v sobotu 23. 10. 2004 „Dnem otevřených dveří“, návštěvníci si mohli v budově školy prohlédnout výstavky starých fotografií, ročenek, apod. Oslavy byly zakončeny divadelním představením divadelního souboru Záplata a tanečním vystoupením folklorního souboru Stázka.

Během školního roku 2006/07 se všichni pedagogové podíleli na vytváření vlastního školního vzdělávacího programu, který byl nazván „Spolu za poznáním“. V následujícím školním roce probíhala výuka již podle tohoto školního vzdělávacího programu a to v 1. a 6. ročníku. V ostatních ročnících se zatím vyučovalo podle Základní školy. Žáci 4. a 5. ročníku se zúčastnili projektového týdne s názvem „Prožít dobrodružství-najít přátele“, kdy společně s žáky 4. třídy základní školy partnerského města Konnersreuth prožili týden, který se nesl v duchu česko-německé spolupráce. Žáci si tak vyzkoušeli možnost naučit se cizímu jazyku nejen prostřednictvím výuky s učebnicemi ve třídě, ale především komunikovat a dorozumívat se v jiném jazyce. Toto partnerství s německými přáteli pokračovalo i v dalším školním roce, tentokrát se žáci 6. a 7. ročníku setkali se spolužáky z německého města Marktredwitz.

Ve školním roce 2009/10 pracoval ve škole asistent pedagoga, byl určen žákům 1. stupně, od 2. pololetí byla tato pozice zřízena i na 2. stupni.

Činnost Základní školy Teplá byla ukončena ve školním roce 2010/11, došlo ke splynutí se Základní školou praktickou Teplá a vznikla tak nová organizace Základní škola v Teplé. (Kronika měšťanské školy v městě Teplé)

5.2.2 Základní škola praktická Teplá

Zvláštní škola v Teplé byla zřízena rozhodnutím ONV v Karlových Varech dne 1. 9. 1966. Škola začínala jako jednotřídní v budově bývalého 2. oddělení mateřské školy, které bylo údajně zrušeno pro nedostatek dětí.

Zahájení školního roku se potýkalo s velkými problémy, neboť byla budova v takovém stavu, že okresní hygienik nepovolil zahájení vyučování bez náležité opravy. Vyučování bylo zahájeno s počtem 12 žáků se třemi postupnými ročníky v jedné třídě. O zařazení žáků do zvláštní školy rozhodovala posudková komise.

Ve školním roce 1969/1970 byla na základě rozhodnutí ONV v Karlových Varech škola rozšířena o další třídu, školní rok byl tedy zahájen s dvěma třídami.

O dva roky později se začalo uvažovat o zřízení družiny mládeže, později školní družiny, kde by trávily čas hlavně děti ze sociálně slabých rodin a také děti, které dojížděly do školy z okolních obcí. Následující školní rok 1972/1973 se v říjnu otevřelo jedno oddělení družiny, problémem ovšem byla vyhovující místnost, proto děti zůstávaly po skončení vyučování v jedné ze školních tříd. Volné prostory se uvolnily až po dvou letech, a tak byla konečně pro družinu upravena místnost a vybavena také zcela novým nábytkem.

Do školní družiny bylo v tomto školním roce zapsáno 16 žáků.

Ve školním roce 1975/1976 byla otevřena 3. třída, o rok později pak i 4. třída. Pracovní podmínky byly ale v této době nejhorší v celé historii školy. Škola se nacházela ve třech budovách od sebe velice vzdálených, což ztěžovalo práci hlavně učitelům.

V tomto školním roce probíhala i ve městě generální oprava budovy ZDŠ, proto probíhal provoz základní školy dočasně v prostorách zvláštní školy.

Ve školním roce 1977/1978 byla škola přestěhována do nové budovy, která byla bohužel opět ve velmi špatném stavu. Provoz školy se tak opět potýkal s opravami budovy, přestože opravné práce byly prováděny během hlavních prázdnin, část z nich se prováděla z důvodu nedostatku pracovních sil ještě po zahájení vyučování.

O rok později byl zvýšen počet tříd na pět. V tomto školním roce byla zavedena nová koncepce výchovně vzdělávací práce na ZŠ v 1. postupném ročníku, u ostatních ročníků zůstaly v platnosti dosavadní osnovy.

Škola byla postupně za pomoci MNV vybavována dalším potřebným a hlavně novým nábytkem.

Ve školním roce 1979 /1980 byla dokončena hlavní část prací a školní prostory tak dostaly zcela nový a příjemnější vzhled.

O dva roky později se bohužel opět zhoršily pracovní podmínky, v jedné z nejlepších tříd bylo umístěno jedno oddělení mateřské školy. Toto oddělení zde působilo dva roky. V této době se škola potýkala s nedostatkem učebnic a pomůcek, práce učitelů tím byla tak velmi ztížena.

Ve školním roce 1983/1984 došlo k uvolnění jedné třídy, právě v důsledku přestěhování jednoho oddělení mateřské školy. Ve škole tak mohla být vybudována odborná přírodovědná pracovna a byly instalovány nové moderní audiovizuální pomůcky. Tato pracovna

umožňovala plnit požadavky moderní výuky tehdejší doby. Ve školním roce 1986/1987 se v důsledku malého počtu žáků se snížil počet tříd ze čtyř na tři třídy. O čtyři roky později byla 4. třída opět otevřena, neboť přibyl větší počet žáků.

Ve školním roce 1994/1995 došlo k výrazné změně, některé autobusové linky, které svázely děti do školy z okolních obcí, byly zrušeny. Děti pak dojížděly do školy vozem Škoda 1203. Zrušení autobusových linek bylo také důvodem k většímu poklesu počtu žáků, od následujícího školního roku tito žáci dojížděli do zvláštní školy v Toužimi.

Od 1. 9. 1996 byla ZVŠ v Teplé zařazena do sítě škol podle §13, odst. 2 a §13, odst. 3 zákona č.564/1990 Sb. Zlepšilo se materiální vybavení školy a díky spolupráci Bytového hospodářství v Teplé došlo i k drobnějším opravám v prostorách školy.

Po dalších devět let probíhalo vyučování ve čtyřech třídách. Školní rok 2005/2006 byl zahájen s novým názvem školy Základní škola praktická Teplá, v tomto školním roce byla také zřízena Školská rada, která umožňovala zákonným zástupcům žáků, pedagogickým pracovníkům školy, zřizovateli i dalším osobám podílet se na správě školy.[6]

Paní učitelky začaly pro žáky organizovat „volnočasové aktivity“, které probíhaly po vyučování v odpoledních hodinách jednou týdně. Každý měsíc byl zaměřen na jiné téma – poznávání přírody, vaření a domácí práce, výroba vánočních dárečků, práce na počítači a mnoho jiných.

Prostřednictvím Dne otevřených dveří, besídek a různých aktivit se škola snažila informovat veřejnost a především rodiče žáků o dění ve škole, bohužel zájem ze strany rodičů byl malý.

Na jaře roku 2006 byla podepsána smlouva o vzájemném partnerství mezi městy Teplá a Konnersreuth v SRN. Tím tak vzniklo partnerství a hlavně přátelství mezi Zvláštní školou Teplá a Zvláštní školou v Konnersreuthu. O prázdninách pak navštívil pedagogický sbor zvláštní školu v německém Konnersreuthu, zúčastnil se slavnostního ukončení školního roku.

V následujícím školním roce pak žáci ze SRN navštívili zvláštní školu v Teplé a to hned dvakrát. Poprvé to bylo v lednu, kdy se zapojili do školního projektu „Evropa je víc, než si myslíte“ a podruhé přijeli do Teplé v květnu, kdy si pro ně žáci připravili setkání s poznáváním okolí Teplé. Bohužel, těmito dvěma akcemi partnerství skončilo a dál se nerozvíjelo. Ale i to málo bylo přínosem pro žáky, kteří tak měli možnost poznat jinou kulturu a především jazyk.

Od školního roku 2006/2007 se postupně snižoval počet žáků, tudíž se vyučovalo pouze ve třech třídách.

Ve školním roce 2010/2011 ve druhém pololetí byla pak otevřena 4. třída, důvodem bylo přistěhování velkého počtu žáků. V tomto školním roce byla také v červnu ukončena činnost Základní školy praktické Teplá, neboť došlo ke splnutí škol – Základní školy praktické Teplá a Základní školy Teplá. Od 1. 7. 2011 vznikla nová organizace Základní škola v Teplé.
(Kronika zvláštní školy v Teplé)

5.3. Současné školství v Teplé

V Teplé se nacházejí v současné době Mateřská škola Teplá, Základní umělecká škola Teplá a Základní škola v Teplé, příspěvková organizace.

Základní umělecká škola Teplá patří mezi jednu z nejmenších v Karlovarském kraji a v České republice vůbec. Každoročně bývá její kapacita naplněna.

Součástí Základní školy v Teplé jsou i školská zařízení jako je školní jídelna, která se nachází v budově I. stupně, a dále školní družina, která je v samostatné budově nedaleko I. stupně.

6 SPLYNUTÍ ŠKOL

6.1 Důvody splynutí

V rámci sociálně vyloučených lokalit šlo město naproti tomu, aby odbouralo bariéry v jinakosti. Jedním z hlavních důvodů, proč město přistoupilo ke splynutí, byla úsporná opatření. V té době se Základní škola praktická Teplá nacházela ve třech budovách s velmi nízkým počtem žáků, náklady na provoz těchto budov byly přes půl miliónu korun ročně.

Před splynutím škol svolalo město schůzku s rodiči i s učiteli. Na této schůzce vysvětlila starostka města p. Čížková důvody tohoto kroku. Kromě úspor na provozních nákladech bylo splynutí obou škol jedním z bodů strategického plánu o sociálním začleňování, které schválilo zastupitelstvo města.

Schůzky, přestože se konala v pozdních odpoledních hodinách, se bohužel zúčastnilo pouze pět rodičů z přibližně 150. Učitelé se zúčastnili všichni. Z toho bylo vidět, že rodiče o tuto problematiku nejevili příliš velký zájem.

V lednu roku 2011 se hovořilo o plánované rekonstrukci školní budovy 2. stupně (zateplení budovy, vnější úpravy) a v té době se také začalo uvažovat o přestěhování Základní školy praktické Teplá. ZŠP měla udělenou výjimku od hygieny do konce kalendářního roku, proto se zvažovalo její přestěhování do základní školy.

Stanovisko ředitelky základní školy k přemístění Základní školy praktické Teplá do budov ZŠ

Přínosem pro město měla být hlavně úspora financí na provoz města a uvolnění budovy ZŠP pro využití např. pro neziskové organizace působící na území Teplé.

Naopak rizikem měla být nutnost investic do budovy ZŠ, dále se ředitelka školy obávala reakce rodičů žáků základní školy (mohlo by dojít až k odlivu žáků do okolních měst).

6.2 Průběh splynutí

Splynutí příspěvkových organizací Základní škola Teplá a Základní škola praktická Teplá proběhlo na základě rozhodnutí zastupitelstva města Teplá dne 28. 4. 2011, a to s účinností od 1. 7. 2011.

Splynutím obou příspěvkových organizací vznikla nová příspěvková organizace Základní škola v Teplé, na kterou v důsledku splynutí přešly s účinností od 1. 7. 2011 veškerá práva a závazky včetně práv a povinností z právněpracovních vztahů z obou zanikajících příspěvkových organizací Základní škola Teplá, příspěvková organizace a Základní škola praktická Teplá, příspěvková organizace.

6.3 Administrativní průběh splynutí

Na 5. zasedání zastupitelstva města Teplá, které se konalo 15. 6. 2011, bylo uloženo ředitelkám příspěvkových organizací: Základní škola Teplá p. o., Školní 258, Teplá a Základní škola praktická p. o., Fučíkova 270, Teplá – zpracovat ke dni splynutí účetní závěrku v rozsahu roční účetní uzávěrky a předložit spolu s protokolem o předání a převzetí majetku do 15 dnů ode dne splynutí zřizovateli a řediteli PO Základní škola v Teplé p. o, dále vypracovat a předat protokol o převzetí veškerého majetku včetně pracovně právních vztahů, práv a závazků, včetně oprávnění, pověření, případných soudních sporů, spisové a archivní dokumentace. Také požádat obchodní rejstřík o výmaz organizací.

Dne 21. 6. 2011 byla na mimořádném zasedání zastupitelstva města Teplá jmenována radou města ředitelka Základní školy v Teplé Mgr. Marcela Žižková. Jmenována byla také tříčlenná inventurní komise pro inventarizaci majetku se stavem k 30. 6. 2011 v ZŠ p. o. a ZŠP p. o., z důvodů přípravy splynutí do nové příspěvkové organizace.

Příspěvkové organizace: Základní škola Teplá p. o. a Základní škola praktická Teplá byly zastupitelstvem města zrušeny ke dni 30. 6. 2011.

Zřizovací listina a dodatek č. 1 a dodatek č. 2 zřizovací listiny nově vzniklé příspěvkové organizace: Základní škola v Teplé p. o., Školní 258, Teplá byla schválena zastupitelstvem dne 15. 6. 2011. [7]

Výmaz Základní školy Teplá z obchodního rejstříku byl proveden k 15. 7. 2011 na základě rozhodnutí zřizovatele o zrušení příspěvkové organizace splynutím příspěvkových organizací v Teplé. K tomuto datu, tedy k 15. 7. 2011 byl také proveden zápis do obchodního rejstříku Základní školy v Teplé, příspěvková organizace s datem vzniku 1. 7. 2011. [8]

Výmaz Základní školy praktické Teplá z obchodního rejstříku byl proveden k 16. 7. 2011 na základě rozhodnutí zřizovatele o zrušení příspěvkové organizace splynutím příspěvkových organizací v Teplé, kdy od 1. 7. 2011 vznikne nová příspěvková organizace Základní škola v Teplé, příspěvková organizace se sídlem Teplá, Školní 258, PSČ 364 61. [9]

Výmaz Základní školy praktické a Základní školy Teplá z rejstříku škol byl proveden k 1. 7. 2011 a zároveň tímto dnem, tedy 1. 7. 2011 vznikla Základní škola v Teplé, příspěvková organizace. To znamená, že ve stejný den zanikla i vznikla nová příspěvková organizace.

7 ZÁKLADNÍ ŠKOLA V TEPLÉ V SOUČASNOSTI

Základní škola v Teplé je úplná základní škola s 1. – 9. postupným ročníkem a přípravnou třídou pro žáky ze znevýhodněného prostředí a třemi třídami s upraveným vzdělávacím programem. Součástí školy je i školní družina a školní jídelna. Škola se nachází ve třech budovách v okruhu 300 metrů.

Škola vznikla z rozhodnutí zřizovatele k 1. 7. 2011 splynutím dvou subjektů s názvy Základní škola Teplá, příspěvková organizace a Základní škola praktická, příspěvková organizace.

Vyučování probíhá podle školního vzdělávacího programu „Spolu za poznáním“, ve třídách s upraveným vzdělávacím programem podle dodatku č. 1.

V současné době navštěvuje školu 273 žáků, z toho 238 žáků je vyučováno ve 12 třídách základní školy 1. až 9. ročníku, 10 žáků navštěvuje přípravnou třídu a 25 žáků je vyučováno ve třech třídách základní školy samostatně zřízených pro žáky s lehkým mentálním postižením. V těchto třídách jsou žáci také vzděláváni v 1. až 9. ročníku. Tyto třídy jsou zřizovány se souhlasem krajského úřadu.

Zařazení žáků do tříd s upraveným vzdělávacím programem provádí ředitelka školy po projednání se zákonným zástupcem žáka nebo zletilým žákem, s písemným informovaným souhlasem uděleným zákonným zástupcem žáka, a to na základě písemného doporučení školského poradenského zařízení, jehož součástí je navržení podpůrných opatření. Žák může být do formy vzdělávání podle §3 zařazen také pro diagnostické účely, a to na dobu 2-6 měsíců, je-li vzdělávání zajišťováno formou individuální či skupinové integrace.

Do třídy s UVP pro žáky se zdravotním postižením mohou být na základě žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka a písemného doporučení školského poradenského zařízení zařazeni i žáci s jiným typem zdravotního postižení nebo se zdravotním znevýhodněním. I žák bez zdravotního postižení se výjimečně a pouze po dobu nezbytně nutnou pro vyrovnání jeho znevýhodnění může ve třídě s UVP vzdělávat, pokud žák v běžné třídě ZŠ i přes zohledňování individuálních vzdělávacích potřeb a uplatňování vyrovnávacích opatření celkově selhává, a pokud to vyžaduje jeho zájem. (Pravidla pro zařazování žáků do tříd s UVP). [10]

Ve třídách s upraveným vzdělávacím programem jsou vyučováni žáci se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním a sociálním znevýhodněním. Při výuce jsou limitováni svými schopnostmi.

Vzdělávání žáků se zdravotním postižením se uskutečňuje pomocí některých z podpůrných opatření:

- využívání metod, postupů a forem práce
- kompenzační, rehabilitační a učební pomůcky
- speciální učebnice a didaktické materiály
- zajištění služeb asistenta pedagoga
- různé úpravy organizace vzdělávání zohledňující speciálně vzdělávací potřeby

žáka

Vzdělávání žáků se zdravotním znevýhodněním nebo sociálním znevýhodněním se uskutečňuje pomocí některých vyrovnávacích opatření:

- využívání pedagogických, popř. speciálně pedagogických metod a postupů
- poskytování individuální podpory
- využívání poradenských služeb
- individuální vzdělávací plány
- zajištění služeb asistenta pedagoga

Žáci, kteří docházejí do základní školy, jsou převážně z Teplé, ale přibližně třetina žáků do školy dojíždí z přidružených obcí. Pro tyto žáky je k dispozici v ranních hodinách před začátkem vyučování školní klub, který mohou bezplatně navštěvovat.

Od listopadu 2011 spolupracuje ZŠ v Teplé externě se školním psychologem. Ten je k dispozici rodičům žáků v oblasti poradenství. Jeho úkolem je individuální práce se žáky z podnětu školy či rodiny, práce se žákovskými kolektivy. Spolupracuje s výchovným poradcem školy a metodikem prevence.

Pro zajištění komunikace se zákonnými zástupci přistoupila škola ke spolupráci se sociálními partnery, např. s Občanským sdružením Český západ, kdy využívá především práci terénních sociálních pracovníků, dále s Agenturou pro sociální začleňování a také se školskými poradenskými zařízeními.

Ve svém volném čase mohou žáci navštěvovat zájmové kroužky bez ohledu na to, zda jsou ze tříd s upraveným vzdělávacím programem nebo z běžných tříd základní školy. Aktivit školy, jako jsou různé soutěže, se účastní i žáci tříd s upraveným vzdělávacím programem. Jsou to například letní olympijské hry, kde soutěží spolu s ostatními spolužáky ze školy nebo se účastní soutěží a her se spolužáky ze speciálních škol např. v Mariánských Lázních. Pro zlepšení vzájemných vztahů školy a veřejnosti pořádá škola projektové a akční dny, jichž se mohou zúčastnit spolu s dětmi a žáky také jejich rodiče.

8 VÝZKUMNÁ ČÁST

Cílem mého výzkumu bylo zjistit pozitivní i negativní důsledky splynutí škol v Teplé, tedy základní školy praktické a základní školy.

Jelikož je splynutí ojedinělý jev a současně jedna z možností, jak můžou spolu vycházet žáci z běžných tříd i žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, chtěla jsem získat přehled, jak vidí možná pozitiva či negativa žáci, rodiče a pedagogové po téměř čtyřech letech od splynutí škol.

8.1 Použité výzkumné metody

Abych mohla situaci zmapovat, rozhodla jsem se použít pro svůj výzkum metodu rozhovoru, metodu dotazníků a analýzu dokumentů.

Pro metodu rozhovoru jsem se rozhodla z důvodu získání přesnějších a přehlednějších informací o splynutí škol. Oproti jiným výzkumným metodám má metoda rozhovoru velkou výhodu v navázání osobního kontaktu. Úspěšnost rozhovoru z velké části závisí na schopnosti výzkumníka, jak vytvoří při rozhovoru otevřenou atmosféru, či dokáže navázat přátelský vztah k respondentovi. (Chráška, 2007)

Dotazníkovou metodu jsem zvolila, abych získala informace širší skupiny respondentů - od žáků, kteří obě školy před splynutím navštěvovali, jejich rodičů a zaměstnanců školy. V dotaznících jsem použila jak otázky uzavřené, kde měli respondenti předem připravené odpovědi, tak otázky polouzavřené, kde se nabízela možnost k vyjádření vlastního postoje či názoru.

Data jsem sbírala v časovém rozmezí duben 2014 – leden 2015.

Dokument Rozhodnutí o splynutí jsem obdržela od paní starostky Mgr. Čížkové při osobní schůzce, toto rozhodnutí vydalo zastupitelstvo města s účinností od 1. 7. 2011.

Část dokumentů k administrativní stránce průběhu splynutí škol jsem získala od současné ředitelky základní školy Mgr. Leheňové a část jsem si vyhledala na webových stránkách obchodního rejstříku a rejstříku škol.

8.2 Rozhovor

Oslovila jsem respondenty, kterých se splynutí škol přímo týkalo. Zřizovatelem školy je obec, dovolila jsem si tedy oslovit starostku města, tedy paní Mgr. Janu Čížkovou, dále pak obě ředitelky tehdejších škol, Mgr. Kateřinu Dingovou (ředitelka základní školy) a Mgr. Alenu Stránskou (ředitelka základní školy praktické).

Paní Dingová po splynutí škol a dokončeném školním roce 2010/2011 školu opustila a dodnes pracuje jako učitelka na Gymnáziu a obchodní akademii v Mariánských Lázních, paní Stránská pracuje po splynutí škol jako učitelka na Základní škole v Teplé, kde vyučuje ve třídách s upraveným vzdělávacím programem.

S každým osloveným respondentem jsem hovořila zvlášť. S paní starostkou jsem vedla rozhovor na městském úřadě. Rozhovor probíhal v příjemné atmosféře, což je pro průběh rozhovoru důležité.

8.2.1 Vyhodnocení rozhovoru

V úvodu jsem položila paní starostce otázku: „*Co vedlo město k takovému kroku, tedy ke splynutí škol?*“ Odpověděla mi, že jedním z hlavních důvodů, proč město přistoupilo ke splynutí, byla úsporná opatření. Základní škola praktická měla svůj provoz ve třech velkých budovách a vzhledem k poklesu žáků, byl provoz budov pro město velmi nákladný. Dále pak uvedla: „*Kromě úspor na provozních nákladech bylo splynutí škol jedním z bodů strategického plánu, které schválilo zastupitelstvo města. Měl to být první krok začleňování dětí ze sociálně slabých rodin. Část dětí chodila na praktickou školu, část na základní a převážně to byly děti z jedné rodiny.*“

Dále jsem se zeptala: „*Proč jste zvolili formu splynutí a ne sloučení?*“, na tuto otázku mi bylo odpovězeno, že zřizovatel se rozhodl pro pozici ředitele nově vzniklého právního subjektu vypsát výběrové řízení, což bylo možné pouze v případě splynutí.

A poslední otázka, kterou jsem paní starostce položila, zněla: „*Myslíte si, že byla veřejnost, rodiče žáků i zaměstnanci obou škol, kterých se splynutí týkalo, dostatečně od zřizovatele informováni?*“ Paní starostka odpověděla: „*Vedení města svolalo v prostorách školy pro rodiče i veřejnost informační schůzku. Přestože tato schůzka proběhla v odpoledních hodinách, zúčastnilo se jí pouze 5 rodičů. Schůzka byla svolána také pro zaměstnance obou škol, kde jim byly podány veškeré informace, týkající se splynutí a měli také samozřejmě prostor k otázkám.*“

S bývalou ředitelkou základní školy K. Dingovou jsem se sešla v příjemném prostředí kavárny a s bývalou ředitelkou základní školy praktické A. Stránskou jsem hovořila přímo na pracovišti, tedy ve škole.

Oběma jsem položila stejné otázky: „Byly jste na splynutí škol v tak krátkém čase dobře připraveny?“ Paní Dingová mi odpověděla, že viděla největší negativa především ve formě splynutí. *„Pokud by proběhlo sloučení, měl by ředitel prostor a čas na řešení pedagogických problémů (např. sblížení se nových kolegů), dále provozních problémů, v době splynutí totiž probíhala již dlouho plánovaná rekonstrukce budovy druhého stupně. Po splynutí však vznikla nová organizace, všechny právní kroky se musely podniknout znovu. Pro nového ředitele to znamenalo, že se věnoval dlouhý čas pouze administrativě.“*

Odpověď paní Stránské: *„Po administrativní stránce nebylo splynutí škol dle mého názoru dostatečně připraveno. Navíc na tehdejší budově druhého stupně základní školy probíhala rozsáhlá rekonstrukce (zateplování budovy, výměna topení), zároveň veškeré vybavení základní školy praktické se přestěhovalo do prostor základní školy. Ke stěhování došlo během letních prázdnin a prostory pro naše budoucí třídy ještě nebyly připraveny.“*

Další otázka, kterou jsem položila, zněla: „Jakým způsobem byli informováni rodiče ze strany školy, že dojde od nového školního roku 2011/2012 ke splynutí škol?“ Paní Dingová odpověděla: *„Rodiče byli o splynutí školy informováni prostřednictvím třídních schůzek, které se konaly v rámci 3. čtvrtletí.“* Paní Stránská mi podala téměř stejnou odpověď: *„Prostřednictvím třídních schůzek jsme informovali rodiče o tom, že od září dojde ke splynutí škol. Vzhledem k tomu, že rodiče termínu splynutí neporozuměli, museli jsme vysvětlit, co tento pojem znamená, a hlavně, co se pro jejich děti od nového školního roku změní. Rodičům bylo vysvětleno, že se třídy bývalé základní školy praktické přestěhují během letních prázdnin do základní školy, kde bude pro naše třídy vyhrazeno téměř celé přízemí v budově 2. stupně.“* Reakce rodičů byly prý spíše pozitivní, neboť většina sourozenců žáků základní školy praktické navštěvovala v té době třídy základní školy. Rodiče tak viděli pozitiva, že sourozenci budou navštěvovat jednu stejnou školu, i když jejich děti ze základní školy praktické budou vyučovány ve třídách s upraveným vzdělávacím programem.

Hovořila jsem také s paní Mgr. Stanislavou Srpovou, která v době, kdy došlo ke splynutí škol, pracovala jako zástupkyně ředitele 2. stupně v Základní škole v Teplé. Sdělila mi, že dle jejího názoru bylo splynutí škol naplánované v nevhodnou dobu. *„Byla předem plánována rekonstrukce budovy 2. stupně, tudíž všechny kanceláře byly vystěhovány, archiv*

a dokumentace byly provizorně uloženy v budově 1. stupně, a do toho se stěhovala veškerá dokumentace základní školy praktické. Tyto podmínky tak ztížily předávání dokumentace mezi ředitelkami základní školy, základní školy praktické a nově jmenovanou ředitelkou Základní školy v Teplé.

Z rozhovoru vyplývá, že splynutí škol nebylo naplánováno v nejvhodnější dobu, z pohledu obou ředitelek bývalých škol nebylo dobře připravené po administrativní stránce.

Informovanost rodičů žáků, kterých se splynutí týkalo, nebyla také dostačující, neboť většina rodičů třídní schůzky nenavštěvuje. V případě takového závažného kroku, jako bylo splynutí, měli být rodiče, dle mého názoru, obesláni úředním dopisem s vysvětlením základních informací a současně s pozvánkou na třídní schůzky.

8.3 Dotazníkové šetření

Dotazníky jsem si připravila pro žáky z tříd běžných i z tříd s upraveným vzdělávacím programem, dále pro rodiče a pro zaměstnance školy. Všechny dotazníky byly anonymní.

K provedení výzkumného šetření se žáky školy jsem musela podat žádost u p. ředitelky J. Leheňové. V této žádosti jsem uvedla, že výzkumné šetření bude použito k mé diplomové práci a s výsledky tohoto šetření v případě zájmu vedení školy seznámím. Tato žádost mi byla povolena. Kromě této žádosti jsem také musela předat vedení školy i souhlasy rodičů zúčastněných žáků s provedením dotazníkového šetření, kde jsem uvedla, že výsledky šetření budou použity v diplomové práci na téma: „Splynutí škol v Teplé“.

8.3.1 Vyhodnocení dotazníků pro žáky

Výzkum jsem prováděla se žáky 6., 7., 8. a 9. ročníku běžných tříd i tříd s upraveným vzdělávacím programem (dále jen třídy s UVP). Žáci tříd běžných vyplňovali dotazníky v jiný den než žáci tříd s UVP. Potřebovala jsem pro tyto žáky více času. Se všemi jsem ale nejprve pohovořila o tom, proč mne tento výzkum zajímá. Sdělila jsem jim, že již několik pracuji jako učitelka, dnes tedy na základní škole, před splynutím na základní škole praktické a zajímají mne jejich pohledy a názory na společné soužití a vzdělávání žáků běžných tříd i žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Ve třídách s UVP probíhalo dotazníkové šetření tak, že jsem hned na začátku žákům vysvětlila, co pojem splynutí znamená. Vzhledem k tomu, že se zúčastnili i žáci, kteří před splynutím navštěvovali základní školu a do tříd s upraveným vzdělávacím programem byli zařazeni až po splynutí, bylo potřeba pohovořit o tom, ve které škole byli před samotným splynutím vyučováni. Nejprve jsme si otázky společně přečetli, vysvětlili, jak budou vyplňovat otázky polootevřené a poté žáci již samostatně dotazníky vyplnili. Pokud měl někdo během vyplňování dotaz, samozřejmě mu byl zodpovězen.

V běžných třídách jsem dětem vysvětlila, co znamená pojem třídy s upraveným vzdělávacím programem. Tyto třídy jsou v naší škole označovány jako C třídy.

Dotazníky pro žáky měly společné otázky, ale i otázky, které se lišily. Děti měly uvést, zda jsou žáky běžných tříd nebo tříd s UVP, jakou školu před splynutím navštěvovaly. Další otázky se týkaly jejich postojů ke spolužákům, výhodám a nevýhodám společného soužití.

Otázky jsem formulovala tak, aby žáci měli možnost výběru z nabídky a v případě otevřené otázky se mohli vyjádřit svými slovy.

Samotného výzkumu se zúčastnilo 36 žáků.

1. Jsem žákem:

běžné třídy

třídy s UVP

Z této otázky pro mne vyplynulo, že dotazník vyplnilo 27 žáků z běžných tříd a 9 z tříd s UVP.

Před splynutím škol jsem navštěvoval/-a:

ZŠ Teplá

ZŠ praktickou

30 žáků navštěvovalo před splynutím školu základní a 6 žáků bylo žáky základní školy praktické, to znamená, že 3 žáci byli do tříd s upraveným vzdělávacím programem zařazeni až po splnutí škol.

2. Měl/-a jsi obavy ze splnutí škol?

ano

ne

bylo mi to jedno

U této otázky jsme si vysvětlili (a to i u žáků z běžných tříd), jaké obavy mohli mít. Mohli se obávat příchodu nových spolužáků, žáci z bývalé základní školy praktické mohli mít obavy z neznámého prostředí nebo z nových vyučujících.

Odpovědi *ano* i *ne* měly stejný počet respondentů tedy 11 a 14 z nich označilo odpověď, že jim to bylo jedno.

3. V případě společných akcí školy:

mám problémy s žáky z běžných tříd, jaké

(mám problémy s žáky z C tříd, jaké...)

nemám s nimi problémy, jsou mi lhostejní

mám v běžných třídách kamarády

(mám v C třídách kamarády)

Nejprve jsme si určili, kterých společných akcí se tato otázka týká, děti samy jmenovaly akce, jako jsou např. Olympijský den, Čertovský den, kdy si žákyně C tříd připravily pro mladší

spolužáky ze tříd běžných Mikulášskou nadílku, dále návštěva divadelních představení, zpívání vánočních koled, apod.

Žáci tříd s UVP odpověděli v převážné většině, že mají v běžných třídách kamarády, tedy 8 z nich, pouze jeden označil odpověď, že s nimi nemá problémy.

U žáků z běžných tříd převažovala odpověď, nemám s nimi problémy, jsou mi lhostejní, takto se vyjádřilo 18 žáků, dalších 5 žáků má mezi žáky C tříd kamarády a 4 žáci mají při společných akcích s žáky C tříd problémy.

U této otázky měli žáci možnost se otevřeně vyjádřit a všichni ji využili, poukazují na to, že žáci C tříd jsou vulgární a drzí a jednomu z nich vadilo: „Všude, kde jsme my, tak tam musí být také, když jedem se svou třídou na výlet, tak oni chtějí také.“

Tento respondent nejspíš považuje exkurzi za školní výlet, neboť se několikrát žáci běžných tříd i žáci C tříd zúčastnili společně např. exkurze do Černošína, v rámci ekologické výchovy, nebo vycházející žáci navštívili společně burzu škol v Karlových Varech.

U této otázky bych ráda podotkla, že mě překvapilo, kolik žáků běžných tříd vyjádřilo, že nemá s žáky C tříd problémy. Rodiče žáků běžných tříd totiž v dotaznících vyjádřili své postoje ke vztahům mezi spolužáky dost negativně, naopak postoje rodičů žáků C tříd odpovídají i odpovědím jejich dětí. Našly si mezi novými spolužáky i kamarády.

4. Zaškrtni, kde vidíš výhody a nevýhody běžných tříd (tříd s UVP) :

- výhody

mám možnost spolužáky lépe poznat

můžu se od nich dozvědět něco zajímavého

můžu mít i více kamarádů

jiné, jaké.....

-nevýhody

nelíbí se mi jejich vyjadřování

nelíbí se mi, že mají problémy s učením

nelíbí se mi, že jsou moc hluční

jiné, jaké.....

Úkolem této otázky bylo zjistit, jaký je pohled žáků na výhody a nevýhody společných tříd v jedné budově, především na vztahy mezi spolužáky.

U této otázky výhod a nevýhod měli žáci možnost označit více odpovědí a vyjádřit i svůj názor, pokud si nevybrali z možné nabídky.

Žáci tříd s UVP viděli výhody především v možnosti, že mohou lépe poznat i ostatní spolužáky, tedy nejen ve svých třídách a nejspíš si tak najít i více kamarádů. Nevýhody vidí ve vyjadřování některých žáků běžných tříd, ale také, že mají problémy s učením.

Žáci tříd s UVP měli možnost se již několikrát zúčastnit společné výuky s žáky běžných tříd, samozřejmě dle svého vzdělávacího programu, tudíž mohli zažít i studijní neúspěchy žáků tříd běžných.

U žáků běžných tříd převažovali především nevýhody, 13 žáků se vyjádřilo pouze k této nabídce, kdy nejčastěji označili, že se jim nelíbí vyjadřování žáků C tříd a také, že jsou moc hluční. Jeden žák se vyjádřil otevřeně: *„Nelíbí se mi, že oni tam mají interaktivní tabuli a my ne.“*

Kladně působilo, že někteří žáci běžných tříd vidí výhody C tříd, že mají možnost ostatní spolužáky lépe poznat a získat také více kamarádů. A dokonce 3 z nich si vybrali možnost, že se od spolužáků C tříd mohou dozvědět i něco zajímavého.

5. Na běžných třídách v naší škole:

- se mi líbí

vyšší počet žáků ve třídě, výzdoba tříd, modernější vybavení, přátelské vztahy, oddělené hodiny (hoši, dívky) při tělesné výchově

- se mi nelíbí

vybavení tříd, časté střídání učitelů, náročnější učivo, málo společných akcí a nemožnost společných přestávek

U této otázky měli žáci možnost neomezeného výběru, kdy mohli označit, co se jim na třídách líbí či nelíbí. Někteří označili pouze jednu z možných nabídek, někteří si vybrali nabídek více, všichni ale označili nabídky u obou možností líbí i nelíbí.

Převážné většině z nich se líbí výzdoba tříd, přátelské vztahy a také oddělené hodiny tělesné výchovy, kdy mají děvčata i hoši hodiny zvlášť. V C třídách z důvodu menšího počtu žáků, mají tito žáci hodiny společné, mohu se tedy domnívat, že by děvčata měla raději hodiny tělesné výchovy jen s děvčaty.

U možnosti, co se jim nelíbí, se téměř shodli na nemožnosti společných přestávek. C třídy jsou umístěny v prostorách přízemí druhé budovy základní školy, kde probíhá nejen výuka, ale i přestávky, žáci se o přestávkách nesmí pohybovat po budově školy, pouze v přízemí.

Dva žáci označili nabídku časté střídání učitelů. Ve třídách s UVP se při výuce nestřídá tolik vyučujících, jako v běžných třídách.

Na třídách s UVP:

- se mi líbí

nižší počet žáků ve třídě, výzdoba tříd, vybavení tříd, přátelské vztahy, vyšší počet hodin zaměřených na manuální činnost, společné hodiny tělesné výchovy (hoši, dívky)

-se mi nelíbí

vybavení tříd, počet vyučujících, více ročníků v jedné třídě, málo společných akcí, nemožnost společných přestávek

Tak jako žáci tříd s UVP měli i žáci běžných tříd možnost neomezeného výběru. Před vyplňováním dotazníku jsme si společně každou z nabídek u této otázky vysvětlili. Žáci neměli představu o tom, proč je ve třídách s UVP nižší počet žáků, co znamená vyšší počet hodin zaměřených na manuální činnost, nebo netušili, že v těchto třídách probíhá vyučování více ročníků v jedné třídě.

U možnosti, co se jim líbí, se většina shodla na vyšším počtu hodin zaměřených na manuální činnost. Před vyplněním jsem žákům vysvětlila, že žáci ze tříd s upraveným vzdělávacím programem mají ve svém rozvrhu více hodin pracovního vyučování, a to zřejmě žáky běžných tříd zaujalo, neboť na základní škole mají pouze hodiny dvě. Dále žáci označili nabídku nižší počet žáků ve třídě a také se jim líbí vybavení tříd s UVP.

Jak jsem již uvedla, třídy s UVP jsou umístěny v přízemí, tudíž žáci tříd běžných kolem nich denně procházejí, mají také možnost vidět např. interaktivní tabuli, kterou již zmínil žák z běžné třídy ve 4. otázce. Interaktivní tabule jsou pouze ve dvou běžných třídách, mohu se tedy domnívat, že žáci označili nabídku vybavení tříd i pro tuto „vymoženost“. Z možnosti, co se žákům nelíbí, označili v převážné většině více ročníků v jedné třídě, vzhledem k tomu, že jsou od první třídy vyučováni pouze v jednom ročníku, nedokážou si tuto skutečnost nejspíš představit. 5 žáků by rádo mělo více společných akcí s žáky ze tříd s UVP.

Tato otázka měla zmapovat, jak dalece jsou žáci tříd s UVP i tříd běžných o sobě navzájem informováni, jaké mají informace o průběhu vzdělávání. Překvapilo mě zjištění, že se žákům běžných tříd líbí vybavení a výzdoba tříd s UVP. Domnívala jsem se, že právě tato z nabídek zůstane téměř bez označení, neboť žáci běžných tříd nemají možnost výuky v těchto třídách, na rozdíl od žáků tříd s UVP, kteří při výuce využívají učebny tříd běžných.

6. Kdybych si mohl/-a vybrat, chodil/-a bych raději:

do této společné školy, proč

do samostatné základní speciální školy, proč

Cílem této poslední otázky u všech dotazujících žáků bylo zjistit, jak cítí po téměř 4 letech splnutí soužití s ostatními spolužáky. Kdyby tedy měli možnost výběru, jestli by dokázali i nadále chodit do společné školy. Otázky byly samozřejmě jinak postavené pro žáky z tříd s UVP a jinak pro žáky tříd běžných.

Tato otázka byla pro žáky z tříd s UVP. 7 žáků odpovědělo, že by chtělo chodit do této školy, převážné většině z nich se v této škole líbí a mají zde více kamarádů. Jeden z těchto žáků odpověděl: „Protože znám paní učitelku a mám tady rodinu.“ Ve třídách s UVP je většina žáků, kteří mají v ostatních těchto třídách i své sourozence.

Pouze dva žáci odpověděli, že by chodili raději do samostatné základní speciální školy, neboť to tam bylo lepší.

Je bezesporu pozitivem, že se našim žákům ve společné škole líbí a nepociťují zde žádné narážky ze strany ostatních spolužáků běžných tříd.

Kdybych si mohl/-a vybrat, chtěl/-a bych:

aby všichni žáci této školy chodili do společných tříd

aby žáci se speciálními vzdělávacími potřebami chodili do svých speciálních tříd, jako nyní

aby žáci se speciálními vzdělávacími potřebami chodili do samostatné speciální školy

U vyhodnocení této otázky u žáků z tříd běžných se proti očekávání neobjevila ani u jednoho z respondentů možnost, aby všichni žáci této školy chodili do společných tříd. Předpokládala jsem, že žáci, kteří se vyjádřili v dotazníku, že mají ve třídách s UVP kamarády, si dokážou představit vzdělávání všech žáků ve společných třídách. Přesto aspoň většina z nich, tedy 17, vybrala možnost vzdělávání žáků ve speciálních třídách jako nyní. Zbýlých 10 žáků vybralo samostatnou speciální školu.

8.3.2 Vyhodnocení dotazníků pro rodiče

Výzkumu se zúčastnilo 36 rodičů, z toho 7 rodičů žáků ze tříd s upraveným vzdělávacím programem.

Přestože jsem rozdala dotazníky pro rodiče v počtu 70 kusů zároveň s informačním lístečkem „Vážení rodiče, v případě Vašeho zájmu, prosím o vyplnění dotazníku ke splynutí škol – Základní škola Teplá a Základní škola praktická“, setkala jsem se s neochotou a nechutí se tohoto výzkumného šetření zúčastnit.

Nevím, zda se jednalo o obavy z vyplňování dotazníků či o nechuť dělat další práci navíc. Je škoda, že se rodiče, kteří diskutují o problematice splynutí škol v Teplé pouze na ulici, nevyjádřili prostřednictvím dotazníku, kde měli možnost v otevřených otázkách vyjádřit své názory.

1. Byli jste dostatečně informováni o splynutí škol v Teplé, možných pozitivích a negativích?

ano – zúčastnil jsem se informační schůzky s vedením města

ano- informace o splynutí jsem získal jinak

ne - schůzky jsem se zúčastnil, ale informacím jsem neporozuměl

ne - schůzky jsem se nezúčastnil (proč)

Úkolem první otázky bylo zjistit, zda rodiče měli dostatek informací před samotným splynutím školy. Pro rodiče, tak jako i pro zaměstnance obou škol, kterých se splynutí týkalo, tedy základní školy i základní školy praktické, zprostředkovalo vedení města informační schůzku, která se konala v odpoledních hodinách v prostorách základní školy.

Tato otázka měla i polootevřenou možnou odpověď.

Z celkového počtu 36 dotazovaných rodičů odpovědělo 7, že se informační schůzky, kterou pořádalo vedení města, zúčastnilo. 7 rodičů získalo informace o splynutí jiným způsobem, 3 rodiče se schůzky zúčastnili, ale informace, které byly na schůzce podány, nepochopili. 21 rodičů se schůzky z nejrůznějších důvodů nezúčastnilo. Nejčastějším důvodem bylo, že o schůzce nevěděli.

Tato informace mě dost překvapila, předpokládala jsem, že rodiče budou o plánované schůzce včas informováni prostřednictvím školy (např. v žákovské knížce či jiným zdrojem).

2. Mé dítě před splynutím škol navštěvovalo:

ZŠ praktickou

ZŠ Teplá

4 žáci navštěvovali před splynutím škol ZŠ praktickou, 32 žáků navštěvovalo ZŠ Teplá.

3. Po splynutí škol mé dítě navštěvuje:

běžnou třídu

třídu s UVP

Běžnou třídu navštěvovalo 29 žáků, třídu s upraveným vzdělávacím programem žáků 7. Z těchto dvou otázek vyplývá, že 3 žáci, kteří před splynutím navštěvovali základní školu, byli po splynutí škol zařazeni do tříd s upraveným vzdělávacím programem.

4. Měli jste obavy ze splynutí škol?

ano

ne

U této otázky odpovědělo *ano* 22 rodičů a 14 rodičů nemělo žádné obavy ze splynutí.

5. Vidíte dnes splynutí škol jako správný krok?

ano - proč

ne - proč

Přestože měli rodiče možnost se u této otázky vyjádřit svými slovy, 14 rodičů této možnosti nevyužilo a zakřížkovali pouze možnost výběru ANO nebo NE.

Z těchto „strohých“ odpovědí 7 rodičů nevidí splynutí škol jako správný krok a 7 rodičů ano.

Z rodičů, kteří vidí splynutí, jako správný krok jsou 3, jejichž dítě navštěvuje třídu s UVP.

22 ostatních rodičů využilo možnost otevřené odpovědi a vyjádřili tak svůj názor. Z toho 12 rodičů vidí splynutí škol jako krok nesprávný a 10 jako krok správný.

Názory rodičů, zda vidí splynutí škol jako správný krok nebo ne, jsem zaznamenala do tabulky. Pro lepší pozorování jsou výpovědi rodičů rozděleny podle postojů. Názory pro a proti stojí vedle sebe.

tabulka 1 – názory odpovídajících rodičů

Postoj	proč ano	proč ne
<p>k výchově a vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků tříd běžných</p>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>nedělám rozdíl, každý má právo na vzdělání, ať je černý nebo bílý, pomalý nebo postižený</i> - <i>děti se mají možnost více a lépe poznat (společné akce)</i> - <i>mezi dětmi by se neměly dělat rozdíly, měly by být vyučovány pohromadě</i> - <i>žáci se speciálními vzdělávacími potřebami nejsou stigmatizováni, což zvyšuje jejich sebevědomí</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - <i>je otázkou času, kdy v okolí školy mezi dětmi z bývalé praktické školy a dětmi ze školy základní dojde ke konfliktům</i> - <i>nestejná úroveň vzdělanosti žáků ve třídě</i> - <i>velká hlučnost a vulgarita od žáků z bývalé školy praktické</i>
<p>k umístění žáků v jedné budově</p>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>přehlednější hospodaření, soustředěnost v jedné budově</i> - <i>úspornější provoz, koncentrace na jednom místě</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - <i>praktická škola má být samostatná, protože její žáci mají jiné chování a brzdili by při výuce žáky běžných tříd</i> - <i>změní se prospěch a chování žáků z běžných tříd</i> - <i>děti ze tříd s upraveným vzdělávacím programem mají být ve zvláštních třídách a škole s kvalifikovanou pedagogickou silou</i>
<p>společné vztahy mezi spolužáky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>má dcera je spokojená se školou i p. učitelkami</i> - <i>mé děti si našly mezi novými spolužáky i kamarády</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - <i>děti z bývalé základní školy praktické se chovají nevhodně</i> - <i>mé dítě je vždy rádo, když se s dětmi z bývalé školy praktické nemusí potkávat</i>

Některé výroky rodičů jsou formulovány jasně a výstižně, u některých jsem se však pozastavila nad jejich formulací.

Z tabulky vyplývá, že dotázaní rodiče vidí dnes splynutí škol spíše jako nesprávný krok.

V postoji k výchově a vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků tříd běžných převažují názory pro. Rodiče vidí pozitiva především v tom, že děti z běžných tříd i ze tříd s UVP mají možnost se lépe poznat např. při společných akcích školy, jako je Olympijský den, návštěva divadelních představení či společné exkurze, apod. Společná výuka žáků z běžných tříd a žáků s UVP ve škole zatím neprobíhá.

Z některých odpovědí usuzuji, že rodiče nejsou pořádně seznámeni s tím, jak vlastně po splynutí vyučování žáků z běžných tříd a z tříd s UVP vůbec probíhá. Pozastavila jsem se nad odpověďmi typu: *„Praktická škola má být samostatná, protože její žáci mají jiné chování a brzdili by při výuce ostatní žáky běžných tříd.“* *„Změní se prospěch a chování žáků z běžných tříd.“*

Rodiče, kteří takto odpověděli, vůbec netuší, že žáci z běžných tříd a žáci z tříd s UVP se při běžné výuce vůbec nesetkají.

V postoji k umístění žáků v jedné budově převažují spíše proti. Rodiče, kteří vidí spíše negativa, se obávají, že žáci z bývalé základní školy praktické by jejich děti z běžných tříd ve výuce brzdili, poukazují také na to, že by se mohl změnit prospěch, ale také chování jejich dětí.

Rodiče, kteří vidí v tomto postoji spíše pozitiva, se shodují na úspornějším provozu školy a koncentraci žáků v jedné budově.

V postoji společných vztahů mezi spolužáky byly názory přibližně na stejné úrovni. Zde bych ale ráda podotkla, že rodiče, kteří vidí tento postoj spíše pozitivně, jsou rodiče žáků z tříd s UVP a negativní postoj vyjádřili rodiče žáků z běžných tříd.

8.3.3 Vyhodnocení dotazníků pro zaměstnance

Výzkumu se zúčastnilo 15 zaměstnanců školy. O vyplnění dotazníků jsem požádala nejen pedagogické pracovníky, ale i správní zaměstnance, neboť pan školník pracoval v době před splynutím škol jak na základní škole, tak i na základní škole praktické, zrovna tak i jedna paní uklízečka. Počet zaměstnanců, kteří se výzkumného šetření zúčastnili, byl limitovaný. Oslovila

jsem pouze ty, kteří pracovali na obou školách v době před splynutím škol a působí zde dodnes.

1. Před splynutím škol jsem byl/-a zaměstnán/-a:

v ZŠ Teplá

v ZŠP Teplá

Z této otázky pro mne vyplynulo, že 11 zaměstnanců pracovalo před splynutím v základní škole, 2 zaměstnanci ve škole praktické a 2 zaměstnanci pracovali před splynutím jak v základní škole, tak i v základní škole praktické. Mezi tyto dva zaměstnance patří pan školník a paní uklízečka. Pan školník pracoval na základní škole a zároveň na částečný úvazek docházel i do základní školy praktické. Paní uklízečka před splynutím škol pracovala pouze na základní škole praktické a po splynutí škol, přešla jako i ostatní zaměstnanci školy praktické na školu základní.

2. V současné době pracuji v ZŠ v Teplé jako:

pedagog

správní zaměstnanec

Z dotázaných respondentů pracují v současné době 13 jako pedagogové a 2 jako nepedagogičtí pracovníci školy.

3. Byli jste dostatečně informováni o splynutí škol?

ano - zúčastnil jsem se informační schůzky s vedením města

ne – na informační schůzce nebyly podány dostatečné informace

11 oslovených zaměstnanců bylo informováno dostatečně na informační schůzce města, 3 zaměstnanci na informační schůzce nebyli informováni dostatečně.

4. Měli jste obavy ze splynutí?

ano – jaké

ne

Cílem této otázky bylo zjistit, zda i zaměstnanci měli obavy ze splynutí škol. Otázka byla polootevřená, aby se v případě obav ze splynutí mohli respondenti vyjádřit otevřeně.

5 dotázaných obav ze splynutí nemělo a 11 zaměstnanců se nejčastěji obávalo špatných vztahů mezi žáky základní školy a žáky základní školy praktické, jejich reakcí a konfliktů mezi nimi a také, že by mohlo dojít ke zhoršení kázně.

Objevil se také názor – *jak se spojí pracovní kolektivy a jaké budou na pracovišti vztahy*. Kolegové a kolegyně ze základní školy nás přijali velmi pěkně. I přesto, že máme oddělené sborovny, metodické schůzky, pedagogické i provozní rady jsou pro všechny pedagogické pracovníky společné. První společný školní rok byl hned pro některé kolegy ze základní školy náročnější. Ve třídách s upraveným vzdělávacím programem vyučovali některé z předmětů. Při případných dotazech, jak vyučovat ve třídách s více ročníky, jsme jim s kolegyněmi rády vyšly vstříc.

Jeden z respondentů viděl obavy především v tom, že nastane „odliv“ žáků. Setkal se s názory rodičů, kteří splnutí škol odmítali a prohlašovali, že pokud ke splnutí dojde, budou vozit své děti do školy v Mariánských Lázních. Během působení v základní škole jsem ale větší úbytek žáků, kteří by začali dojíždět do základní školy v Mariánských Lázních, nezaznamenala.

5. Splnutí škol dle vašeho názoru s sebou přineslo:

přínos – v čem

problémy – v čem

Tato poslední otázka měla zmapovat názory kolegů a kolegyně, nepedagogických pracovníků školy, jak vnímají splnutí škol po téměř 4 letech. Otázka měla otevřené možnosti, aby mohli dotázaní vyjádřit svými slovy názory v přínosech nebo v problémech splnutí škol. Téměř všichni respondenti vidí ve splnutí spíše pozitiva, než negativa.

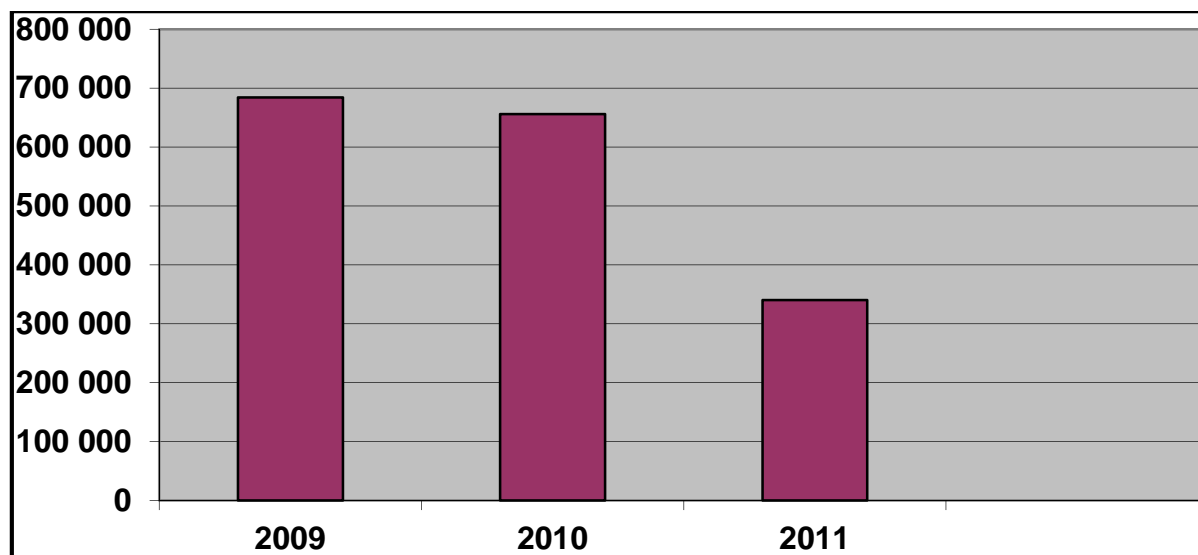
tabulka 2 – názory odpovídajících zaměstnanců

Pozitiva	Negativa
- rozšířil se sbor o nové kolegyně – milé a ochotné, pěkné pracovní prostředí	- časté změny ve vedení školy
- nová zkušenost s výukou žáků s UVP	- úbytek prostoru pro ZŠ, úbytek žáků
- navýšení počtu žáků	- občasné konflikty
- snadnější zařazování žáků do C tříd	- stavební úpravy
- finanční úspora pro zřizovatele (spravování tolika budov je finančně náročné), finance jdou do jednoho rozpočtu pro celou školu	- méně financí škole

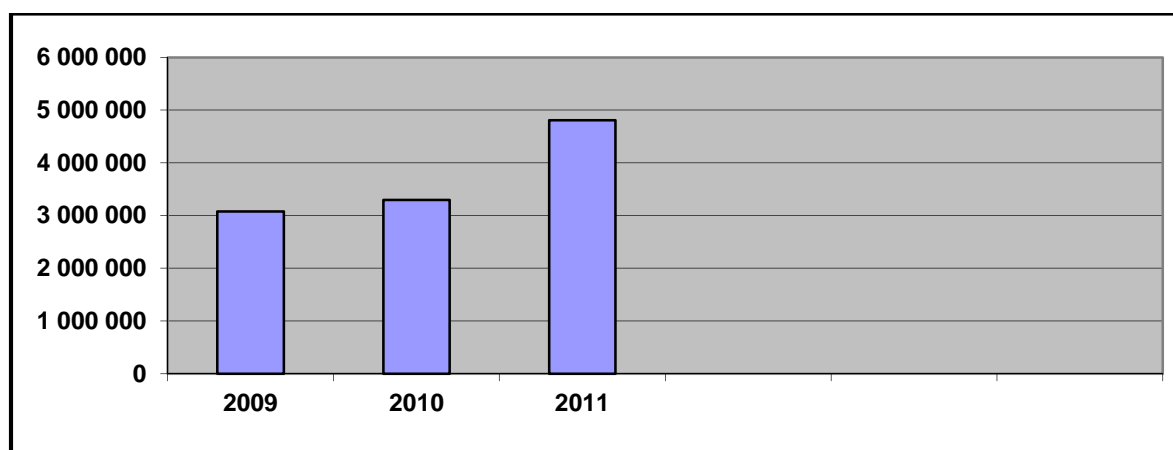
Pozitivní i negativní názory jsem pro lepší přehled zaznamenala do tabulky. 7 respondentů vidí přínos hlavně ve finanční úspoře. Jelikož byla úsporná opatření jedním z hlavních důvodů, proč město ke splnutí přistoupilo, zajímalo i mne, zda i pro zřizovatele byla úspora financí po splnutí škol přínosem.

Oslovila jsem pana starostu, jak to s úsporou vypadá po splnutí škol, tedy po 4 letech společného působení obou škol v jedné budově. Ten mne odkázal na paní ekonomku. Od paní ekonomky jsem získala informace o rozpočtu neinvestičních příspěvků na provoz škol před splnutím a po splnutí.

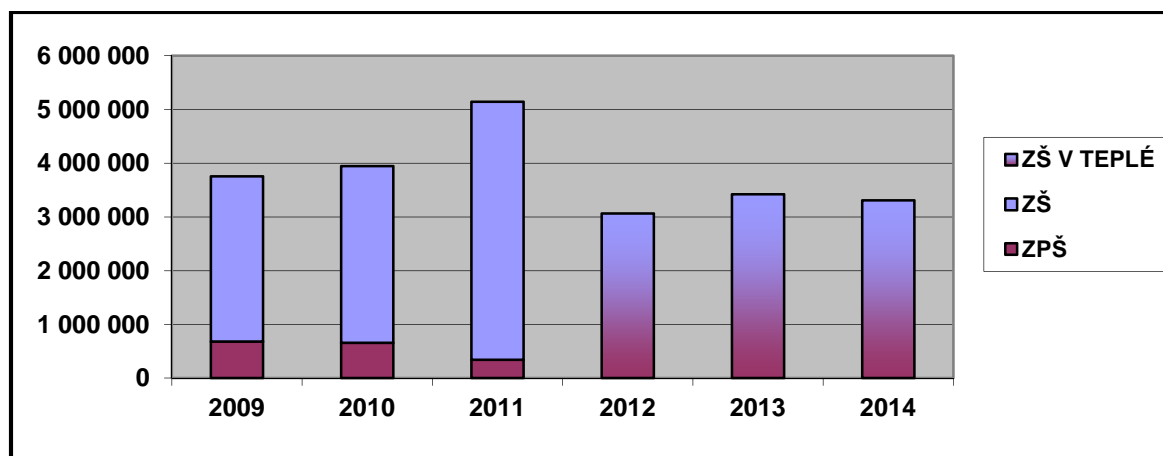
graf 1 – finanční rozpočet ZŠ praktická Teplá před splnutím

graf 2 – finanční rozpočet ZŠ Teplá před splnutím

graf 3 – souhrnný přehled finančního rozpočtu škol před splynutím a po splynutí

Z grafického znázornění je patrné, že k celkové úspoře došlo.

Vždy před koncem kalendářního roku předkládá ředitelka školy návrh rozpočtu do zastupitelstva na následující rok. Zastupitelstvo města pak rozpočet schvaluje, podle skutečnosti jej může upravit. Vzhledem k tomu, že obě budovy prvního i druhého stupně byly zatepleny, proběhla i výměna oken, plánuje zřizovatel rozpočet ponížít. Tím by se mohla úspora do budoucna ještě zvýšit.

Přestože prvotní ohlasy některých kolegů na výuku ve třídách s UVP nebyly zprvu příznivé, našli se i kolegové, kteří vidí pozitiva právě v nové zkušenosti s jejich výukou.

Po dobu téměř čtyř let po splynutí měli tak možnost si vyzkoušet výuku s těmito žáky a zaznamenala jsem pozitivní ohlasy, že někdy bylo vyučování v C třídách daleko příjemnější, nežli ve třídách běžných.

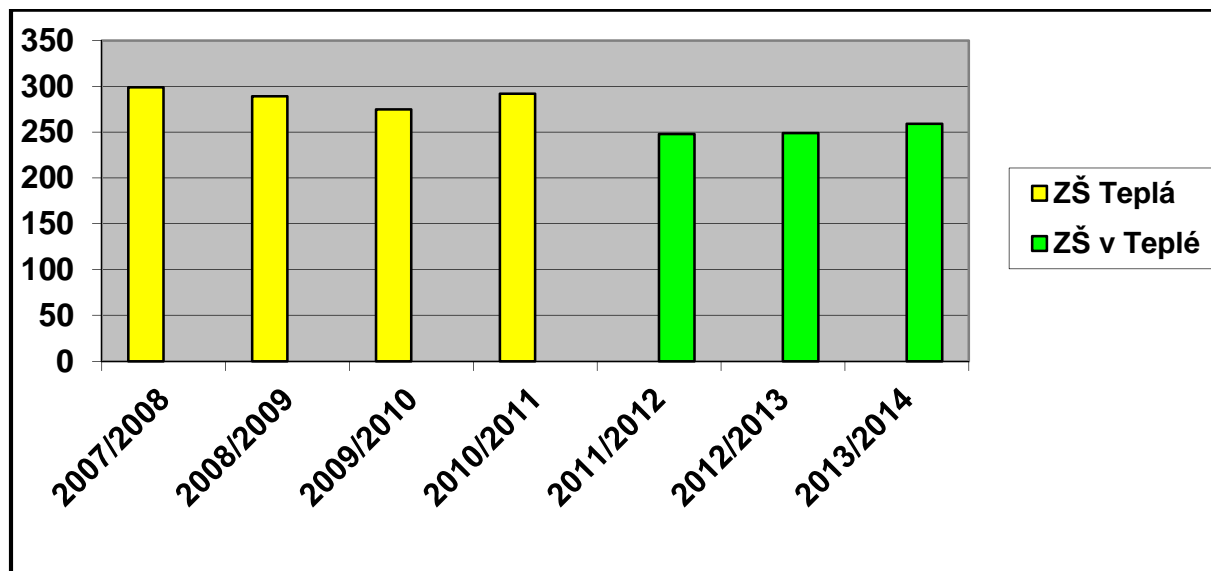
Počet žáků, který souvisí s názorem, že nastane úbytek žáků, jsem zaznamenala do tabulky a následně i do grafu. Přesné údaje o počtu žáků před splynutím škol jsem získala od zástupkyně ředitelky školy ZŠ v Teplé, která spravuje školní matriku.

Již z tabulky je zřetelně vidět, že počet žáků klesal již 3 roky před samotným splynutím škol. Záměrně jsem zjišťovala počet žáků pouze školy základní, aby bylo vidět, že tendence byla klesající již před splynutím. Dle sdělení zástupkyně došlo také v loňském roce k obrovské migraci, kdy se během školního roku vyměnilo 50 dětí.

tabulka 3 - přehled počtu žáků ZŠ Teplá před splynutím a ZŠ v Teplé po splynutí

Školní rok	Počet žáků
2007/ 2008	299
2008/ 2009	289
2009/ 2010	275
2010/ 2011	292
2011/ 2012	248
2012/ 2013	249
2013/ 2014	259

graf 4 – přehled počtu žáků ZŠ Teplá před splynutím a ZŠ v Teplé po splynutí

Výhled do budoucna je alespoň trochu pozitivní, počet žáků má od loňského školního roku stoupající tendenci, v letošním roce navštěvuje školu 273 žáků.

Pokud došlo po splynutí k „úbytku“ žáků, jak měli někteří z kolegů obavy, pak to bylo kvůli velké migraci, nikoliv, že by hromadně začali žáci školu opouštět a navštěvovat jinou.

Z dotazníků pro zaměstnance vyplývá, že jejich obavy ze splynutí se nevyplnily. Nezaznamenala jsem žádné konflikty mezi žáky tříd s UVP a žáky tříd běžných, kterých se někteří kolegové obávali, také si nemyslím, že by po splynutí došlo ke zhoršení kázně. Pokud škola řešila kázeňské přestupky, pak to byly pouze v samotných běžných třídách nebo i u žáků tříd s UVP. Nikdy však nedošlo ke společným konfliktům mezi žáky, naopak společné školní akce proběhly vždy bez problémů.

9 SHRNU TÍ VÝZKUMU

Výzkum jsem prováděla metodou rozhovoru, dotazníkovým šetřením a analýzou dokumentů. K rozhovoru jsem si vybrala starostku města, neboť zřizovatelem školy je obec, a také obě bývalé ředitelky škol. Dotazníky jsem připravila pro žáky, jejich rodiče a také pro zaměstnance školy. Dokumenty, které jsem měla k dispozici, jsem využila při sledování průběhu splynutí v administrativní oblasti. Po administrativní stránce proběhlo splynutí obou výše zmíněných škol bez potíží.

Z výzkumného šetření vyplynulo, že jedním z hlavních důvodů, proč město přistoupilo právě ke splynutí, byla úsporná opatření, ke kterým opravdu po splynutí došlo.

Největší přínos ve splynutí vidím právě ve společném soužití všech žáků v jedné základní škole. Předpokládala jsem, že rodiče žáků běžných tříd budou vidět ve splynutí spíše negativa. Naopak pro rodiče žáků tříd s upraveným vzdělávacím programem bylo splynutí přínosem. Vidí pozitiva hlavně v tom, že jejich děti mají možnost navštěvovat jednu společnou školu, a také jsem se setkala s názorem, že konečně jejich syn či dcera, kteří dokončují povinnou školní docházku, nebudou mít na vysvědčení „razítko zvláštní školy“, ale vychází ze školy základní.

Z výzkumu pro mne vyplynulo, že většina žáků vnímá splynutí škol jinak než jejich rodiče, dokázali si mezi sebou navzájem najít i kamarády, při společných akcích se dokážou navzájem tolerovat a vidí, že i žáci ze tříd s upraveným vzdělávacím programem umí dosáhnout úspěchu např. při sportovních akcích či na školní akademii.

Od splynutí uplynuly téměř čtyři roky, zatím se nestalo, že by během těchto čtyř roků nebyl do tříd s upraveným vzdělávacím programem zařazen žádný žák. Ve škole ale dochází k velké migraci žáků, nejen z běžných tříd, ale i právě ze tříd s UVP, kde jsou většinou sourozenci. A tak může nastat situace, že škola v budoucnosti přistoupí k inkluzivnímu vzdělávání těchto dětí. Proto jsem se zabývala v teoretické části i kapitolou inkluzivního vzdělávání.

Ve škole již dnes působí několik asistentů pedagoga, při inkluzivním vzdělávání je jejich pomoc nezbytná. V základní škole praktické jsme bohužel asistenty pedagoga neměli. Sama velmi oceňuji pomoc asistenta pedagoga u žáka, kterému byl diagnostikován dětský autismus. Ze své zkušenosti musím ale konstatovat, že ne všichni kolegové jsou k asistentům

pedagoga vstřícní, bohužel i na svém pracovišti jsem se setkala s názorem, že práce asistenta pedagoga s konkrétním žákem je pro třídu spíše „rušivým elementem“.

Jak už jsem ve svém výzkumu poznamenala, splynutí škol je ojedinělý jev. V okolí Teplé se nacházejí města Mariánské Lázně a Toužim, kde jsou ještě stále základní školy praktické či základní školy speciální. Teplá by mohla být „první vlaštovkou“, důkazem, že splynutí škol bylo správným krokem, jak pro zřizovatele, tak i pro samotné žáky i pedagogy.

V letošním školním roce oslaví škola své výročí – 90 let od založení první české školy. V dubnu budou moci rodiče i široká veřejnost prostory školy navštívit. Pro rodiče je to i jedna z možností, jak si prohlédnout školu, kde se vzdělávají „pod jednou střechou“ jejich děti s dětmi z bývalé praktické školy. Mohou tak zjistit, jak probíhá výuka, jaké mají děti ve třídách vybavení, výzdobu apod.

Splynutí škol dle mého názoru přineslo žákům i pedagogům pozitiva v podobě vzájemného poznání, ať už po stránce lidské, nebo profesionální.

10 ZÁVĚR

Cílem této práce bylo zjistit, jaká pozitiva či negativa s sebou přineslo splynutí dvou základních škol. Chtěla jsem také zaznamenat různé názory těch, kterých se splynutí nejvíce týkalo. Vzhledem k tomu, že splynutí základní školy se základní školou praktickou není zcela obvyklou záležitostí, věnovala jsem této problematice zvláštní pozornost mimo jiné i proto, jak jsem již uvedla v úvodu, že sama jsem v praktické škole učila, a tudíž se mě splynutí bezprostředně týkalo.

Ukázalo se, že splynutí obou škol přineslo především pozitiva, a to jak pro žáky a pedagogy, tak i pro zřizovatele (město Teplá). Je samozřejmé, že vše nešlo hladce, vyskytla se i negativa, především při předávání dokumentace a materiálního vybavení škol, příčinou byla právě probíhající rekonstrukce budovy 2. stupně základní školy, do níž se stěhovala základní škola praktická.

Rovněž zřizovatel nepřistoupil k této problematice zcela zodpovědně – týká se to hlavně nedostatečné informovanosti rodičů. Pokud se rodiče nedostavili na informativní schůzku, měl zřizovatel využít i některé další formy informací. Přesto se podařilo nastalé problémy vyřešit zhruba do dvou let po splynutí.

Zajímalo mě, jak se vyučující na obou typech škol dívají na tento problém, a to jak před splynutím, tak i po něm.

Při studiu materiálů jsem považovala za důležité podat stručný teoretický přehled vývoje školství, zvláště pak speciálního školství a také mne zaujala historie škol v Teplé.

Ve výzkumné části jsem především chtěla získat odpověď na to, jestli se splynutí obou typů škol se setkalo s pozitivním nebo negativním ohlasem. Ukázalo se, že největším přínosem – především pro zřizovatele, byla nezanedbatelná úspora financí.

Žáci, kterých se splynutí týkalo nejvíce, si poradili vcelku dobře. Postupně se mezi sebou navzájem poznávali, nedošlo k žádným větším vzájemným potyčkám. Také vyučující se s novou skutečností vyrovnali, a je s podivem, že právě ti, kteří měli největší obavy, učí ve třídách s UVP docela rádi.

Jediným výrazným negativem, na které poukázaly bývalé ředitelky obou škol, byla špatná administrativní připravenost, určitá ukvapenost a nedostatečná informovanost veřejnosti – především rodičů žáků ze strany zřizovatele.

I když škola, jejíž problematiku popisuji v diplomové práci, nepatří mezi první v kraji, její činnost v oblasti výchovy a vzdělávání běžné populace i žáků se speciálními vzdělávacími potřebami by mohla být inspirací pro další školy.

11 RESUME

Ve své diplomové práci jsem chtěla ukázat především průběh a výsledky splynutí dvou škol, a to běžné základní školy a základní školy praktické. Vyšla jsem v teoretické části ze studia odborné literatury a ze své vlastní praxe.

Výzkumná část se soustředila na reakce a hodnocení dětí, rodičů a zaměstnanců školy na tuto skutečnost. I přes určité problémy, které s sebou splynutí přineslo, se potvrdilo, že tento záměr a jeho realizace přinesly především pozitiva a lze je hodnotit kladně.

Podle mého názoru lze takovýto postup doporučit i jiným školám, zvláště na menších městech. Vedle finančních úspor je bezesporu pozitivem větší míra soužití dětí s různými vzdělávacími schopnostmi a možnostmi.

In my thesis, I mainly intended to show the process and the results of a fusion of two schools: a regular elementary school and a practical elementary school.

The theoretical part is based on study of literature and on my own experience. The research is focused on responses and assessments of the children, parents and school staff on the fact of the fusion. Despite of some problems posed by that project, it was confirmed that the plan and its implementation brought mainly positives and can be evaluated positively.

In my opinion, it is possible to recommend such an approach to other schools especially in smaller towns. In addition to some financial savings, the benefit of such a fusion is undoubtedly also the greater degree of coexistence of children with different learning abilities and opportunities.

12 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- BARTOŇOVÁ, Miroslava a VÍTKOVÁ, Marie. *Strategie ve vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami: texty k distančnímu vzdělávání*. 2., přeprac. a rozš. vyd. Brno: Paido, 2007. 247 s. ISBN 978-80-7315-158-4.
- HÁJKOVÁ, Vanda a STRNADOVÁ, Iva. *Inkluzivní vzdělávání: [teorie a praxe]*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2010. 217 s. Pedagogika. ISBN 978-80-247-3070-7.
- CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2007. 265 s. Pedagogika. ISBN 978-80-247-1369-4.
- JUCOVIČOVÁ a kol. *Individuální vzdělávací plán pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami*, 1.vyd. Praha, 2009. 158 s. ISBN 978-80-87295-00-7
- KOCUROVÁ, Marie. *Komunikační kompetence jako téma inkluzivní školy*. 1. vyd. Dobrá Voda u Pelhřimova, 2002. 416 s. ISBN 80-86473-23-6
- MICHALÍK, Petr, ROUB, Zdeněk a VRBÍK, Václav. *Zpracování diplomové a bakalářské práce na počítači*. 3. vyd. V Plzni: Západočeská univerzita, 2009. 67 s. ISBN 978-80-7043-828-2.
- LECHTA, Viktor, ed. *Základy inkluzivní pedagogiky: dítě s postižením, narušením a ohrožením ve škole*. vyd. 1. Praha: Portál, 2010. 435 s. ISBN 978-80-7367-679-7.
- PIPEKOVÁ, Jarmila et al. *Kapitoly ze speciální pedagogiky*. 3., přeprac. a rozš. vyd. Brno: Paido, 2010. 401 s. ISBN 978-80-7315-198-0.
- PRŮCHA, Jan. *Alternativní školy*. 2., upr. vyd. Praha: Portál, 1996. 106 s. Pedagogická praxe. ISBN 80-7178-072-3.
- PRŮCHA, Jan. *Pedagogická encyklopedie*. 1.vyd.Praha:Portál, 2009.936 s. ISBN 978-80-7367-546-2
- RENOTIÉROVÁ, Marie a kol. *Speciální pedagogika*. 3. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2005. 313 s. Učebnice. ISBN 80-244-1073-7.
- SLOWÍK, Josef. *Speciální pedagogika*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2007. 160 s. Pedagogika. ISBN 978-80-247-1733-3.

ŠAUEROVÁ, Markéta, ŠPAČKOVÁ, Klára a NECHLEBOVÁ, Eva. Speciální pedagogika v praxi: *[komplexní péče o děti se SPUCH]*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2012. 248 s. Pedagogika. ISBN 978-80-247-4369-1.

VALIŠOVÁ, Alena, KASÍKOVÁ, Hana a BUREŠ, Miroslav. *Pedagogika pro učitele*. 2., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2011. 456 s. Pedagogika. ISBN 978-80-247-3357-9.

VÍTKOVÁ, Marie, ed. *Integrativní speciální pedagogika: integrace školní a sociální*. 2., rozš. a přeprac. Brno: Paido, 2004. 463 s. Edice pedagogické literatury. ISBN 80-7315-071-9.

ZELINKOVÁ, Olga. *Pedagogická diagnostika a individuální vzdělávací program*. Portál, 2011. ISBN 978-80-262-0044-4.

13 SEZNAM DALŠÍCH ZDROJŮ

Almanach k 75. výročí založení české školy v Teplé 1924/1925 – 1999/2000

Kronika zvláštní školy v Teplé

Kronika měšťanské školy v městě Teplé

Kronika města Teplá

Město Teplá slovem i obrazem, propagační materiál

osobní rozhovor s Mgr. Janou Čížkovou, starostkou města Teplá

osobní rozhovor s Mgr. Kateřinou Dingovou, bývalou ředitelkou Základní školy Teplá

osobní rozhovor s Mgr. Alenou Stránskou, bývalou ředitelkou Základní školy praktické Teplá

osobní rozhovor s Mgr. Stanislavou Srpovou, bývalou zástupkyní ředitelky Základní školy v Teplé

14 SEZNAM ODKAZŮ

[1] *Vyhláška MŠMT 73/2005 Sb. o vzdělávání dětí žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných* [online]

Dostupné z: <<http://www.msmt.cz/dokumenty/vyhlaska-c-73-2005-sb-1>>

[cit. 10. 8. 2014]

[2] *Rytmus o. s. -Inkluzivní vzdělávání*

Dostupné z: <http://www.rytmus.org/inkluzivni_vzdelavani>

[cit. 3. 9. 2014]

[3] *Vyhláška MŠMT 73/2005 Sb. o vzdělávání dětí žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, § 9, odst. 1* [online]

Dostupné z: <<http://www.msmt.cz/dokumenty/vyhlaska-c-73-2005-sb-1>>

[cit. 15. 11. 2014]

[4] *Vyhláška MŠMT 73/2005 Sb. o vzdělávání dětí žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, § 1, odst. 1 a 2* [online]

Dostupné z: <<http://www.msmt.cz/dokumenty/vyhlaska-c-73-2005-sb-1>>

[cit. 15. 11. 2014]

[5] *Vyhláška MŠMT 73/2005 Sb. o vzdělávání dětí žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, § 10, odst. 1*

Dostupné z: <<http://www.msmt.cz/dokumenty/vyhlaska-c-73-2005-sb-1>>

[cit. 3. 9. 2014]

[6] *Sbírka zákonů č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), §132* [online]

Dostupné z: <<http://aplikace.msmt.cz/Predpisy1/sb190-04.pdf>>

[cit. 10. 12. 2014]

[7] *Tepelský zpravodaj č. 7-8 2011 – Oficiální stránky města Teplá*

Dostupné z: <http://www.tepla.cz/e_download.php?file=data/editor/211cs_4.pdf&original=78.pdf>

[cit. 10. 12. 2014]

[8] *Základní škola Teplá, příspěvková organizace*

Dostupné z: <<http://rejstrik.penize.cz/60611359-zakladni-skola-tepla-prispevkova-organizace>>

[cit. 10. 1. 2015]

[9] *Základní škola praktická Teplá, příspěvková organizace*

Dostupné z: <<http://rejstrik.penize.cz/60611375-zakladni-skola-prakticka-tepla-prispevkova-organizace>>

[cit. 10. 1. 2015]

[10] *Základní škola v Teplé, příspěvková organizace/*

Dostupné z: <<http://www.zstepla.cz/Specialni-tridy.html>>

[cit. 10. 12. 2014]

15 PŘÍLOHY

Seznam příloh

Dotazník pro žáky

Dotazník pro rodiče

Dotazník pro zaměstnance

Kopie rozhodnutí o splynutí

Kopie žádosti o provedení dotazníkového šetření

Fotografie

Dotazník pro žáky (běžné třídy)

1. Jsem žákem /žákyní: Před splynutím škol jsem navštěvoval /-a:

☐ běžné	třídy ZŠ Teplá
☐ třídy s UVP	ZŠ praktickou

2. Měl/-a jsi obavy ze splynutí škol?

- ano
- ne
- bylo mi to jedno

3. V případě společných akcí školy (sportovní soutěže, školní akademie)

- mám problémy s žáky z C tříd
jaké
- nemám s nimi problémy, jsou mi lhostejní
- mám v C třídách kamarády

4. Zaškrtni, kde vidíš výhody a nevýhody tříd s UVP (C tříd):

- Výhody
 - mám možnost spolužáky lépe poznat
 - můžu se od nich dozvědět něco zajímavého
 - můžu mít i více kamarádů
 - jiné, jaké.....
- Nevýhody
 - nelíbí se mi jejich vyjadřování
 - nelíbí se mi, že mají problémy s učením
 - nelíbí se mi, že jsou moc hluční
 - jiné, jaké.....

5. Na třídách s UVP:

se mi líbí-

- nižší počet žáků ve třídě
- výzdoba tříd
- vybavení tříd
- přátelské vztahy
- vyšší počet hodin zaměřených na manuální činnost
- společné hodiny (hoši, dívky) tělesné výchovy

se mi nelíbí-

- vybavení tříd
- počet vyučujících
- více ročníků v jedné třídě
- málo společných akcí se žáky A, B tříd
- nemožnost společných přestávek se žáky A, B tříd

6. Kdybych si mohl/-a vybrat, chtěl/-a bych:

- aby všichni žáci této školy chodili do společných tříd (nebyly žádné samostatné speciální třídy)
- aby žáci se speciálními vzdělávacími potřebami chodili do svých speciálních tříd, jako nyní
- aby žáci se speciálními vzdělávacími potřebami chodili do samostatné speciální školy

Dotazník pro žáky (třídy s UVP)

1. Jsem žákem/žákyní:

Před splynutím škol jsem navštěvoval /-a:

běžné třídy

ZŠ Teplá

třídy s UVP

ZŠ praktickou

2. Měl jsi obavy ze splynutí škol?

ano

ne

bylo mi to jedno

3. V případě společných akcí školy:

mám problémy s žáky z běžných tříd

jaké.....

.....

nemám s nimi problémy, jsou mi lhostejní

mám v běžných třídách kamarády

4. Zaškrtni, kde vidíš výhody a nevýhody běžných tříd:

Výhody

mám možnost spolužáky lépe poznat

můžu se od nich dozvědět něco zajímavého

můžu mít i více kamarádů

jiné, jaké.....

Nevýhody

nelíbí se mi jejich vyjadřování

nelíbí se mi, že mají problémy s učením

nelíbí se mi, že jsou moc hluční

jiné, jaké.....

5. Na běžných třídách v naší škole:

se mi líbí -

- vyšší počet žáků ve třídě
- výzdoba tříd
- modernější vybavení
- přátelské vztahy
- oddělené hodiny (hoši, dívky) při tělesné výchově

se mi nelíbí-

- vybavení tříd
- časté střídání učitelů
- náročnější učivo
- málo společných akcí (olympiáda, projektové dny) s žáky C tříd
- nemožnost společných přestávek s žáky C tříd

6. Kdybych si mohl/-a vybrat, chodil/-a bych raději:

- do této společné školy

proč-

.....
.....

- do samostatné základní speciální školy

proč-

.....
.....

Dotazník pro zaměstnance

1. Před splynutím škol jsem byl/-a zaměstnán/-a :

- v ZŠ Teplá
- v ZŠP Teplá

2. V současné době pracuji v ZŠ v Teplé jako:

- pedagog
- administrativní zaměstnanec

3. Byli jste dostatečně informováni o splynutí škol?

- ano – zúčastnil jsem se informační schůzky s vedením města
- ne – na informační schůzce nebyly podány dostatečné informace

4. Měli jste obavy ze splynutí?

- ano – jaké

.....
.....

- ne

5. Splynutí škol dle vašeho názoru s sebou přineslo:

- přínos -
v čem.....
.....

- problémy -
v čem.....
.....

V Teplé dne 16.05.2011
č.j.: 2505/2011/STA

Rozhodnutí

Zastupitelstvo města Teplá na základě svého usnesení č.18 ze 4. zasedání ze dne 28.4.2011 o splynutí příspěvkových organizací Základní škola Teplá a Základní škola praktická Teplá, a to s účinností od 1.7.2011, v souladu s ustanovením s § 84 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů a ustanovením § 27 odst. 7 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, vydává svým usnesením č. 18 ze dne 27.4.2011 toto

rozhodnutí o splynutí

Splynutím uvedených příspěvkových organizací vzniká nová příspěvková organizace

Základní škola v Teplé, příspěvková organizace,

na kterou v důsledku splynutí přecházejí s účinností od 1.7.2011 veškerá práva a závazky včetně práv a povinností z pracovněprávních vztahů z obou zanikajících příspěvkových organizací Základní škola Teplá, příspěvková organizace a Základní škola praktická Teplá, příspěvková organizace.

Veškerý majetek, který mají zanikající příspěvkové organizace svěřen do správy k jejich vlastnímu hospodářskému využití, přechází s účinností od 1.7.2011 do správy nově vzniklé příspěvkové organizace.

S účinností od 1.7.2011 pozbývají platnosti zřizovací listiny příspěvkových organizací Základní škola Teplá, příspěvková organizace a Základní škola praktická Teplá, příspěvková organizace a to včetně všech příloh a dodatků.

Mgr. Jana Čížková
starostka města Teplá

K rukám p. ředitelky J. Leheňové
Školní 258
364 61 Teplá

V Teplé, 9.12.2014

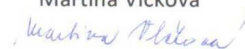
ŽÁDOST

Věc : provedení dotazníkového šetření

Žádám o svolení provést dotazníkové šetření se žáky 6. – 9. ročníku ZŠ v Teplé. Toto šetření bude použito k mé diplomové práci. S výsledky šetření Vás v případě zájmu seznámím. K žádosti přikládám vzory dotazníků.

Děkuji

Martina Vlčková

Budova Střední školy v Teplé – dnešní základní škola (budova II. stupně)

Základní škola v Teplé – budova II. stupně po rekonstrukci v roce 2011

Základní škola v Teplé – budova I. stupně po rekonstrukci 2009

Školní družina

Společenský den – C třídy

Čertovský den

Školní olympiáda

